

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József Kőherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Hirdetések díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több

A kölcsöntárgyalások kulisszatitkai.

A beteg C. F. R.

A CFR. ellen elhangzott panaszokat eddig rendszerint azok az események váltották ki belőlünk, amelyek a bűnösen felületes adminisztráció következtében, a külsőségekben nyilvánultak meg. Ilyenek voltak: a sorozatos vasuti katasztrófák, a rendetlen vonatiáratok, a sehol a világon nem tapasztalt nagyarányú késések, a drága tarifa és mindama dolgok, amelyek közvetlenül és fájdalmasan érintették az ország lakosságát. Tudtuk és tudta mindenki, hogy a hibák magvát az adminisztrációban kell keresni, de kinek volt alkalma betekinteni ebbe a romlott gépezetbe és kinek volt módja ahhoz, hogy nyilvánosságra hozza azokat a bűnöket, amelyek tönkretették az ország vasuti közlekedését? Akiknek módja s alkalma volt megismerni a CFR. adminisztrációjának kulisszatitkait, annak nem volt érdeke, hogy a súlyos bűnöket világgá kürtölje.

A lelkiismeretlenségnek valami iszonyatos bacillusa fertőztette meg azokat, akiknek szívüig nem hatott el a vasuti katasztrófák sebesültjeinek halálhőrgése, akiknek milliárdokat harácsoló bűnös kezüket nem reszkettette meg a halottak eltorzult, megsárgult arca. És eddig nem volt senki, aki bele mert volna nyulni ebbe a darázsészékbe, nem volt senki, aki vétót emeljen és beledörögje a bűnösök fölébe, hogy: elég volt!

És most jött egy ember. Egy francia mérnök, egy szakember, aki azért jött Romániába, hogy a CFR. reorganizálása érdekében megvizsgálja az adminisztrációt. Csodálatos, hogy a francia szaktekinély alig egy-két nap alatt megállapította a diagnózist arról a súlyos fájdalmas fekélyről, amelynek veszedelmes hatásától az ország esztendőik óta szenved. Megállapította, hogy a CFR. a legborzalmásabb, a legkétségbeejtőbb állapotban van, hogy bűnös könnyelműséggel kezelték az anyagokat, hogy a háború óta nem történtek meg a legminimálisabb javítások sem és hogy a román államvasutakat megbotránkozató nemtörődomséggel vezették. Külföldi szakértő kellett ahhoz, hogy mindezeket megállapítsa.

Ezek után az ország lakossága és a világ itélőszéke elé kerültek a CFR. bűnei. Most már nem szabad habozni, most már haladéktalanul rendet kell teremteni és ki kell takarítani ezt a megfertőzött szemétdombot. A kormányának alapos körültekintéssel kell kezébe venni a CFR. ügyét és az ország érdekében nem szabad visszariadnia a legerélyesebb lépésektől sem. Távolítsák el az adminisztrációból az oda nem illő embereket, akik csak lelkiismeretlen spekuláció céljaira használták fel állásukat. Cseréljék ki azokat az alkalmazottakat, akik kvalifikációjuk hiánya miatt annyi vasuti katasztrófát idéztek már elő. És vegyék elő a nyugdíjba küldött vasutasokat, akiknek meg van az előképzettségük, meg van a tudásuk, csupán egy bűnük van, hogy a kisebbségekhez tartoznak. Főleg pedig adjanak a vasuti alkalmazottaknak olyan fizetést, hogy az anyagi gondok ne vonják el figyelmüket attól a munkától, amelynek lelkiismeretes elvégzésétől emberek élete függ.

Popovici pénzügyminiszter Párisba utazása előtt nyilatkozott az Aradi Közlönynek.

A pénzügyminiszter ma délelőtt elutazott Párisba és a pályaudvaros fogadta az Aradi Közlöny tudósítóját. — Popovici nem hiszi, hogy újabb nehézségek merüljenek fel. — „A kisebbségi sajtó munkáját csak dicséret illeti”.

Nég három fontos kérdést kell tisztázni a kölcsön ügyében.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Ma délelőtt 12 óra 10 perckor Popovici Mihály pénzügyminiszter az Orient expresszel Párisba utazott. Kíséretében voltak: a pénzügyi államtitkár, Buzdugan és Pavel Radulescu szakértők. Nagy jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben annak, hogy elutazása alkalmával a pályaudvaron megjelent Faux. Franciaország bucaresti meghatalmazott minisztere. Ezt a körülményt annak jelül veszik, hogy Franciaország erősen tiltja a kölcsönnek jelenlegi formájában való megkötését. Elutazása előtt Popovici miniszter fogadta az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítóját és a következőket jelentette ki:

— Ebben a pillanatban csak azt mondhatom, hogy mint a kormány meghatalmazottja, azzal a megbízással utazom Párisba, hogy a rendelkezésre álló anyag alapján

befejezzem a tárgyalásokat és átírom a megegyezést. Nem hiszem, hogy most már bármilyen újabb nehézség merülne fel.

A pénzügyminiszter ezután, anélkül, hogy

külön kérdést intéztek volna hozzá, a kisebbségi sajtóról kezdett beszélni:

— Figyelem a kisebbségi sajtó munkáját — jelentette ki — amióta kormányra jöttünk.

Megfigyelem azt a módot, ahogyan a kisebbségi sajtó kritikát gyakorol, unikor a költségvetésről, adózásról, kölcsönről volt szó és meg kell állapítanom, hogy ezt a munkáját csak dicséret illetheti.

A legkisebb érdeme a kormánynak van abban, hogy a kisebbségi sajtó őszinte véleményé alakult.

Popovici pénzügyminiszter elutazása után újabb táviratok érkeztek a Párisban levő Lugojeanutól. Ezek megerősítik, hogy a kölcsöntárgyalások sikeres befejezése biztosítva van, de az aláírásig

még három fontos kérdés tisztázandó:

a kibocsátás ártólyama, a kommisszió díja és a kölcsön összege. Ennek a három kérdésnek elintézése a pénzügyminiszterre vár. Maniu Gyula miniszterelnök egyébként ma megjelent kihallgatáson a régenstanács előtt és jelentést tett a kölcsön ügyének állásáról.

Meghíusult a Szövetkezetek Központjának német kölcsöne.

A német bankárok az utolsó percekben elfogadhatatlan feltételekkel állottak elő. — Mit mondanak a német delegátusok?

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A német bankárok által felajánlott 4—500 millió kölcsön, amelyről elsőnek az Aradi Közlöny adott hírt — a mai nappal meghíusult.

A német bankárok az utolsó percekben olyan feltételekkel állottak elő a Centrala Cooperativelor, azaz a Szövetkezetek Központjával szemben, hogy azokat a kormány nem tudja teljesíteni.

Az első nehézség ott merült fel, hogy Románia öt éves terminust kért a visszafizetésre, viszont Németország csak rövid terminust, két évet akart engedélyezni. Felmerült még a garancia kérdése is. Németország ezt a kérdést oly módon akarta megoldani, hogy a Szövetkezetek Központjába egy bizalmi emberét akarta beállítani, hogy az ellenőrizze, vajjon a kölcsön összege tényleg a szövetkezetek céljaira megy-e. Csak ezzel látta Németország biztosítottak a kölcsön visszafizetését.

A tárgyalások meghíusulásával kapcsolatosan a delegátusok azt hangoztatták, hogy a szövetkezetek központjának vezetőjével Chirchulescu volt liberális munkaügyi miniszterrel nincsenek megegyedve, miután annak személyében nincsen kellő bizalma és így annak kicserélése volna szükséges. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott több német delegátussal és azok kijelentették, hogy a bizalom a külföldön rendkívül csekély a román intézmények iránt. Az a vélemény, hogy azok tudnának fizetni, de nem akarnak és így ha mégis adnak nekik kölcsönt, olyan garanciákat kell biztosítani, melyek teljesen bizonyossá teszik a visszafizetést. Ezért kell a legerősebb garanciákat kérni.

A tárgyalások meghíusulásával egyelőre halasztást szenved az inséges vidékek élelmezése és ellátása. Hivatalos körök hangsúlyozzák, hogy az inséges vidékek ellátása rendben meg fog történni és mindent elkövetnek arra, hogy ezt a kérdést kielégítően elintézzék.

Európai intrikák idézték elő az afgán forradalmat.

Amanullah király sógora, Habibullah Tarszi herceg, párisi afgán követ, nyilatkozik az Afganisztánban lezajlott eseményekről. — Kik Amanullah ellenségei. — Egy keleti ország a modernizálás útján. — Tíz év múlva nem lesz hárem Afganisztánban.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Afganisztánt Párisban Amanullah király sógora, Habibullah Tarszi herceg képviseli. A forradalom leverése után Habibullah herceg részletes levelet kapott Amanullah királytól és a levél alapján most igen érdekes módon nyilatkozik sógora birodalmának helyzetéről, illetőleg az ott lezajlott eseményekről.

— Néhány hónap óta az egész világsajtó napról-napra foglalkozik Afganisztánnal és azokkal az eseményekkel, amelyeknek fiatal királyságunk fővárosa, Kabul színhelye. — Hangzik Habibullah herceg nyilatkozata. Valószínűleg elsősorban a nagy távolság az oka annak, hogy az idegen hatalmak követségei veszályban vannak és a forradalmárok az utolsó erősségeket is megszállták. A vezetésem alatt álló párisi követség már megcáfolta ezeket a meséket, most azonban részletesen nyilatkozhatom a hazulról kapott közlések alapján.

— A forradalom azért tört ki, mivel Amanullah felismerte, hogy követnie kell az afgán politika régi tradícióit, más szóval meg kell őriznie Afganisztán függetlenségét. Afganisztán a Távol Kelet kulcsa és az ott érdekelt hatalmak már évszázadok óta azon fáradoznak, hogy befolyásos hatalmi pozíciókat nyerjenek. Amanullah azonban egyúttal felismerte azt is, hogy a politikai bonvodalmak és az egyre inkább fenyegető anarchia, csak az európai civilizáció terjesztésével kerülhetők el. Ezért első tette az volt, hogy letörte a papok, a zugynevezett mullahok hatalmát. Ezek nagy befolyással bírtak a népre, amely mint az összes izlám népek, igen vallásos. Habár a papok egyrésze támogatta a király törekvéseit, természetesen számos ellenfele is akadt soraikban, akik csatlakoztak a határmenti hegyekben tanyázó rablóbandákhoz. Az afgán határ egy része ugyanis teljesen el van zárva a kulturától és mint vándorló rablóbandák tanyája ismeretes. Ugy az afgán katonaság, mint a brit csapatok, már ismételt megkísérelték ezeknek a bandáknak kiirtását, azonban nem értek el eredményeket, mivel a hegyesek szorosai és a nagy őserdők, szinte megközelíthetetlenek. Ezek a bandák alkotják a király ellenzékét és rabló hadjáratuk számára vallási okokat hoznak fel.

— A bandák mellett azonban más ellenfelei is vannak Amanullah királynak: olyan elemek, amelyek idegen hatalmak zsoldjában állnak. Ezeknek az idegen hatalmaknak érdekében áll, hogy Afganisztán ne fejlődjék és konszolidálódjék. Amanullah király pedig már igen sok reformot hajtott végre. Afganisztán ma parlamentáris alkotmányral rendelkezik és noha a király hatalma igen nagy, még sem korlátlan, mivel a parlament tagjaiból kiválasztott felelős miniszterek vezeték az ügyeket. A parlament 200, az általános szavazati jog alapján megválasztott képviselőből áll. Habár Amanullah király védekezik az európai hatalmak politikai befolyása ellen, mindenütt európai szakembereket alkalmaz, akiket azonban az ellenzék gyűlöli, mivel botor módon azt hiszi, hogy egyes európai hatalmak ezeknek a szakembereknek segítségével nagyobb befolyásra fognak szert tenni Afganisztánban.

— A király minden pénteken Kabulban négyülést tart, amelyen személyesen megmagyarázza reformjainak jelentőségét és utal a modernizálás szükségességére. Gyakran a király maga egész

oktató tanfolyamokat rendez vetített képek segítségével.

— Ami az asszony-kérdést illeti, úgy az új törvény akként intézkedik, hogy azok a férfiak,

Január végére ítélet várható az Erdélyi-pörben

A jövő héten megkezdődnek a perbeszédék. — Ma kihallgatták lakásán a beteg Fodor Istvánt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A tegnapi tárgyaláson a törvényszék elrendelte, hogy ma délelőtt tíz órakor a bíróság kihallgatja Fodor István tanút, aki betegsége miatt nem vehet részt a tárgyaláson. Ma délelőtt tíz órakor dr. Falaki János szavazóbíró, a királyi ügyész és a védő társaságában megjelent Fodor István Csáky-ucca 23. számú házban lévő lakásán. Eredetileg úgy volt, hogy Erdélyit is elviszik a kihallgatásra, azonban ma délelőtt Erdélyi kijelentette, hogy nem akar Fodor ki-

akiknek több feleségük van, továbbra is fenntarthatják háremeiket, azonban asszonyaik számát nem szabad növelniük. Azok a férfiak, akik állami szolgálatban állnak, kötelesek háremeiket feloszlítani és csak egy feleséget tarthatnak. Új háremek alapítása tilos. Ilyen módon 10 éven belül a háremek meg fognak szűnni. Ami a fátýolviselést illeti, úgy az asszonyok javarésze ma már fátýol nélkül jár. Az asszony-kérdés nem a legsúlyosabb problémája Afganisztánnak, személyes tapasztalatból mondhatom, hogy az asszonyok liálisan fogadták az emancipációt.

hallgatásán részt venni.

Fodor István kihallgatása során fenntartotta a vizsgálóbírónál tett vallomását és hivatkozott több éve tartó betegségére. Kijelentette, hogy a maga részéről lehetetlennek tartja, hogy Erdélyi csolnakázásra hívta, volna Annát azért, hogy vízbefojtsa. Fodor Istvánt a bíróság megeskette. A kihallgatás alatt a ház körül hatalmas kíváncsi tömeg gyülekezett. Az Erdélyi-perben a jövő héten megkezdődnek a perbeszédék. Az ítélet legkorábban január végére várható.

Feloldották a szoros zár alá vétel alól a Hanzu-drogériát.

A járásbíró végzése indokolásában kimondta, hogy a december 28-iki árverés a törvénynek megfelelően folyt le. — Egyezkedési tárgyalások a hitelezők és Hanzu Nestor között.

(Arad, január 11.) Kovács Mihály táblabíró, az aradi járásbíró végrehajtó osztályának vezetője ma délelőtt foglalkozott a Hanzu-drogéria ügyében eszközölt szoros zár alá vétel ellen benyújtott ismeretes kifogási kérelemmel. A tárgyaláson az árverési vevők képviselőiben dr. Raicu Aurel jelent meg, aki élő szóval is a zár feloldását kérte azzal az indokolással, hogy annak foganatosítására a Victoria Takarékpénztár R. T. semmi jogalappal nem bír.

A bíróság kihallgatta Macelariu Mihály adóhivatali főnököt és Nagy László pénzügyi tisztviselőt, adóvégrehajtót, akik egyöntetűen igazolták, hogy az adóárverés az összes vonatkozó törvények és rendeletek utasításainak megfelelően folyt le és az összes ingóságok együttes árverelését az árverelők kívánságára hajtották végre, amire a végrehajtási törvény az árvereztetőnek jogot ad. Viszont az adóvégrehajtási törvény sehol nem tesz említést arról, hogy az adóvégrehajtásról a járásbírósgot is értesíteni kell.

Ézután Kovács táblabíró kihirdette a bíróság döntését, amely szerint a december 28-ikán eszközölt szoros zár alá vétel feloldását rendelte el, azzal az indokolással, hogy az árverés törvényes keretek között folyt le és azt az árverést végzetten, vagy az árverést szenvedetten kívül harmadik személy nem nem támadhatja meg. Ilyenformán az árverési vevők tulajdonjoga vitán felül áll. Mint értesülünk különben, Hanzu Nestor és a hitelezők között ennek ellenére is tovább folynak az egyezkedési tárgyalások.

I. Ferenc József centennáriumára készülnek Bécsben.

Az osztrák legitimisták felhívása, — Szobrot emelnek az osztrák fővárosban I. Ferenc Józsefnek.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Jövőre, 1930-ban lesz századik évfordulója néhai I. Ferenc József születésének. Az osztrák legitimisták az utolsó előtti Habsburg-uralkodó centennáriumát nagy ünnepségekkel akarják megülni. A különböző monarchista egyesületek közös előkészítő bizottságot alakítottak és annak elnökéül Wolff Gusztáv ezredes, a császárhű néppárt vezérét választották meg. Wolff ezredes ma eljuttatta az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségéhez az előkészítő bizottság felhívását, amely a következőképen hangzik:

— Az a nép, amely tiszteli multját, önmagát tiszteli! Csak kicsiny szellemek hiszik, hogy a jelen díszletével egyidejűleg a multat be kell piszkítaniok. Az államformák változhatnak, elmúlt nagy idők emlékeit azonban nem lehet kitörölni. Ausztria jelenlegi generációja átélte olyan korszak eltűnését, amely tele volt nagyszabású eseményekkel, nagy tettekkel, sikerekkel, kudarcokkal. Ez a korszak I. Ferenc József császár emlékezetes kormányzása volt.

— Az ő alakja a történelemé és a történelem feladata, hogy előítélet nélküli bírálatot gyakoroljon rajta, azonban már ma meg lehet állapítani, hogy a történelem kritikája igazságos és enyhe lesz. Csak kevés uralkodónak adatott meg oly hosszú ideig kormányozni.

mint neki. A postakocsi korától a repülőgépig! Gyermekkorában Bécsét sáncok vették körül. Ő szabadította meg Bécsét ezektől a béklyóktól és az ő pártfogása révén fejlődött Bécs a világ egyik legszebb városává. Ő vezette Ausztriát a túlhaladott abszolutizmusból az alkotmányos államok sorába és egyetlen uralkodó sem vette oly szigorúan az ebből következő kötelezettségeket, mint I. Ferenc József, aki végül népének megadta a legmodernebb általános és egyenlő választói jogot.

— Számos, nemcsak Bécsben, hanem sok nyelvű birodalmának szinte összes városaiban ama tudományos, népiéleti és gazdasági célokat szolgáló intézmények száma, amelyek az ő kezdeményezésére keletkeztek és amelyeket ő fejlesztett és pártolt. Viharos időkben került a trónra. Ausztria régi dicsőséges hadserege szívéhez volt növe, azonban sohasem sujtott le annak ellenfeleire, sohasem fenyegetett ököllet. Jövőre, 1930. augusztus 18-án lesz 100 éve annak, hogy az öreg Ferenc József császár megszületett és mindeddig egyetlen emlékmű sem hirdeti 68 esztendő jelentős uralkodását.

E politikai természetű fejtegetések után a felhívás bejelenti a jövő évi centennáris ünnepségeket és hívul adja, hogy egyuttal mozgalom induljon meg, amelynek az a célja, hogy I. Ferenc József szobrát kapion Bécsben.

Elegáns tolvajnö egy aradi betörőbanda vezére.

A rendőrség ma letartóztatott egy titokzatos, bundás hölgyet, aki öntudatosan tolvajnönek vallja magát. Aradon eddig kilenc betörést követett el. Hogyan férközött egy kifosztott család bizalmába? Izgalmas nyomozás az ellopott bunda után

A rejtélyes hölgy nem árulja el igazi nevét.

(Arad, január 11.) Az aradi betörések ügyében folytatott nyomozás a mai napon olyan eredménnyel járt, ami a legnagyobb megütközést keltette a régi és sokat tapasztalt nyomozók között is.

Kiderült ugyanis, hogy az aradi betörőbanda vezére egy elegánsan öltözött hölgy, akinek sikerült beférköznie a legjobb társaságokba.

Egy fölényes tolvajnö.

A nyomozás eddigi és feltűnést keltő eredménye, a világvárosokban is ritkán előforduló, vagy bűnügyi regényekben olvasható izgalmas esetekre emlékeztet. A betörőnőt ma hajnalban sikerült letartóztatni és egész délután folyt a kihallgatása. Mogoi Rozáliának hívják, divatos szilzskinbundát visel és gracióz mozdulatai, fölényes modora olyan hatást váltanak ki, hogy a kihallgató rendőrtiszt a legnagyobb tisztelettel adja fel a kérdéseket. Mogoi Rozália minden kérdésre nyugodtan, cinom mosollyal válaszol.

Bevallja, hogy Aradon eddig nyolc, vagy kilenc betörést követett el és azt állítja, hogy a tetteket egyedül, segítség nélkül hajtotta végre.

A nyomozás azonban kiderítette, hogy az elfogott betörőnö, Mogoi Rozália állandó összeköttetésben állott az aradi tolvajokkal és betörőkkel és megállapították azt is, hogy a lopott holmikat az aradi bűnügyi nyilvántartásban szereplő orgazdákna értékesítette. Mogoi Rozália három hónappal ezelőtt érkezett Aradra Magyarországból. Arra a kérdésre, hogy Magyarországon mivel foglalkozott, nyugodtan kijelentette:

— Ugyanazzal, mint Aradon.

Bűncit nem bánja. Ugy beszél rólok, mint valami veszélyes sportról, vagy kedélyes csínytevésről. Irataiból nem lehet megállapítani, hogy hovávaló illetőségű, sőt az sem valószínű, hogy valóban Mogoi Rozália a neve. A mikor megkérdezik tőle, hogy családja, vagy hozzátartozói hol laknak, ezt válaszolja:

— Ez nem fontos.

Semmi körülmények között sem hajlandó elárulni, hogy hol született Irataiban három község is fel van tüntetve, mint születési helye. A rendőrség bizonyosnak tartja, hogy okmányai mind hamisítottak. Az az általános vélemény, hogy a titokzatos nő, nem anyagi okok miatt, hanem beteges hajlamból üzi bűnös kedvteléseit. Legutóbbi betörését sár, Sarbeasca (Koszoru-uca) 57. számú házban követte el.

Női lábnyomok az ablakon.

Január első napjaiban bekopogtatott Halász Ferenc magántisztviselő lakásába és valakit keresett, akiről azt mondta, hogy abban a házban lakik. Az illető, aki talán nem is létezett, nem lakott ott, de az elegáns hölgy kedves modorával beférközött a család bizalmába. Elmondotta, hogy most érkezett külföldről rokonai látogatására, akiről azt hitte, hogy itt laknak. Meghívták vacsorára, sőt éjszakai szállást is adtak neki. Másnap hála köszönetet mondott és bucsut vett a családtól. Harmadnap reggelre arra ébredtek fel Halászék, hogy az éjszaka kifosztották lakásukat és több ezer lej készpénzen kívül, hetvenezer lej értékű ruhaneműt loptak el. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Marinescu Emanuel komiszár vezette be a nyomozást.

Az első helyszíni szemlénél női lábnyomokat talált az ablak párkányán.

Ezen az alapon vezette be a nyomozást s megtudta, hogy azelőtt való éjszaka egy idegen nő tartózkodott a lakásban. A lábnyomokról megállapította, hogy elegáns nő cipőtől erednek. Halászék természetesen tiltakoztak a feltevés ellen, hogy a betörést elegáns vendégük követte volna el, de a komiszár megkezdte kutatását a gyanús nő után.

Az áruló bunda.

Az ellopott holmik közül szerepelt egy

elegáns bunda is. A komiszár végigjárta az ismert orgazdákat és az egyiknél sikerült felfedezni a betörésből származó holmik egyrészét. Az orgazda kijelentette, hogy a holmikat egy fiatalember értékesítette. Amikor az eltiűnt bunda után érdeklődött a komiszár, megtudta, hogy a fiatalembernél volt a bunda, de nem azért, hogy eladja, hanem, hogy elvigye egy kelme-festőhöz, átfesteni. A komiszár végigjárta az aradi kelme-festőket és az egyiknél megtalálta a keresett bundát. Ez tegnap történt és ugyanezen a napon kellett jelentkezni annak, aki a bundát bevitte.

A bundáért az esti órákban jelentkezett egy fiatal fiú. Egy detektiv követte és a gyerek a bundát egyik külvárosi házba vitte be. A házat egész éjszaka figyelték és ma reggel hat óra tájban egy elegáns hölgy jött ki a kapun, az átfestett bundában. Azonnal letartóztatták.

Érdekes, hogy a hölgy nem mutatott semmiféle meglepetést, sőt úgy viselkedett, mintha tetszett volna neki az eset.

Kihallgatása alkalmával beismerte a betörést. Elmondotta, hogy este meghúzódott az udvarban. Mivel ismerte a viszonyokat, gyémánttal átvágta az ablaküveget és az így kinyitott ablakon keresztül hatolt be a szobába. Állítólag nem voltak segítő társai, de ezt lehetetlennek tartja a rendőrség, mert a lopott holmit egyedül nem vihette el.

— Követett el több betörést is? Kérdezte a rendőrtiszt.

— Igen, — felelte — Aradon nyolcat, vagy kilencet.

— Mi a foglalkozása?

— Amint látja — szölt a betörőnö csodálatos nyugalommal. — tolvaj vagyok, vagy betörő vagyok, ahogy tetszik. Különböző vezeték egy betörőbandát.

Büntársait nem árulja el. Azt mondja, hogy mindegyik a saját szakállára, de az ő utasításai szerint dolgozik. A nyomozás tovább folyik a titokzatos betörőnö kilétének megállapítása iránt és a rendőrség kutat a büntársak és orgazdák után is. Elreláthatólag hamarosan több letartóztatás történik.

WMPASSING

hőcípő a védelem,
eső, hó és sár ellen.

Tomescu vezérfelügyelő Boneu exprefektus ügyéről.

A miniszteri vizsgálat csak azt akarja tisztázni, volt-e oka a megyének bünvádi feljelentést tenni Boneu ellen. — Marsieu dr. prefektus nem rendelt el revíziót a Boneu-ügyben. — Személyi változások a fegyelmi bíróságban.

(Arad, január 11.) Az Aradi Közlöny számolt be egyedül arról, hogy Tomescu belügyi vezérfelügyelő Aradra érkezett a Boneu Vazul elleni vizsgálat levezetésére. Információk szerint Boneu kérvénnyel fordult a minisztériumhoz annak a bünvádi feljelentésnek az ügyében, amelynek megtételét a megye permanens-bizottsága elhatározta és most azt kutatja, van-e oka a megye vezetőségének arra, hogy ügyét bünvádi utra terelje. Ez teljesen független attól a fegyelmi tárgyalástól, amely hétfőn, január 14-ikén lesz az aradi törvényszéken. Tomescu vezérfelügyelő ma egész nap a Boneu-aktákat tanulmányozta és a délutáni órákban kihallgatta az egyes vádakra vonatkozólag magát a volt prefektust is. Az esti órákban az Aradi Közlöny munkatársának sikerült ez ügyben beszélgetést folytatni a vezérfelügyelővel, aki a következőket mondotta:

— A minisztérium annak a kérvénynek az alapján küldött ki engem, amelyet Boneu Vazul, a megyének vele szemben fennálló követeléseire vonatkozólag adott be. Ezeket teszem tanulmány tárgyává. Vizsgálatom nem érinti sem a fegyelmi ügyet, sem pedig magát a bünvádi feljelentést sem, amelynek megtétele ügyében a permanens-bizottság határozott. Én csupán revízió alá veszem, illetve kontrolálom az erre vonatkozó adatokat, megteszem a jelentéseket a minisztériumnak, mely ennek alapján felülbírálja, helye volt-e annak, hogy a megye permanens-bizottsága bünvádi feljelentést tegyen a volt prefektus ellen. Ennyi az egész szerepem és a holnap délelőtt folyamán valószínűleg már be is fejezem munkámat. Speciális megbízatásom végeztével pedig nyomban visszautazom Bucurestibe.

Kérdést intéztünk ez ügyben Marsieu Iustin dr. prefektushoz, aki a következő felvilágosításokat adta:

— Tévesen terjedt el az a hír Aradon, mintha én Boneu Vazul ügyének revízióját rendeltém volna el. Ezt a törvényszék tette és nekem a szerepem csupán annyi volt, hogy vád-

lót és jegyzőt delegáljak a fegyelmi tárgyalásra. Ezt megtettem és vádó Stefanut Sabin városi főjegyző jegyző dr. Moisa megyei jegyző lett. Ami Tomescu vezérfelügyelő vizsgálatát illeti, az annak megállapítására szorítkozik, vajon szabályszerűen járt-e el a megyei permanens-bizottság, amikor azt határozta el, hogy a volt prefektus ellen bünvádi feljelentést tesz. A vizsgálat — tudomásom szerint — holnap délelőtt befejezést nyer.

Beavatott forrásból nyert információk szerint a volt prefektus a minisztériumhoz intézett kérvényében leszögezte, hogy a megye vezetősége egyszer sem közölte vele azt, vajon tartozik-e a megyének, vagy pedig azt, hogy mennyi a megye követelése vele szemben. Ennek megállapítását is a Tomescu vezérfelügyelő által levezetett vizsgálat eszközli. Nagy érdeklődéssel várják megyei körökben a törvényszéken működő fegyelmi bizottsági tárgyalást, amelyen Stefanut Sabin helyett, aki bíróból a delegáció értelmében vádó lett, Diriea Vazul gazdasági tanácsos szerepel bírónak. Szó van arról is, hogy Boneu egy másik bírót, Petrutiu Aron megyei főjegyzőt is kifogásolja és helyettese Stancu Ermin pénzügyi szolgálati főnök behívását kéri, de kérdéses, hogy a fegyelmi bíróság helyt ad-e a kérelemnek.

— Ujabb haladás az Egyházi Állam visszaállításának ügyében. Rómából jelentik: Az Egyházi Állam visszaállításának ügyében haladás észlelhető. A nemzetközi garanciát szükségtelennek tartják, mert az ügyet a Szent-szék és Olaszország egymás között intézik el. A biborosok jóváhagyták a Szentatyá ezirányú döntéseit. A tárgyalások során szerepel az a javaslat is, amely szerint az Egyházi Állam területét megduplázzák. Az Observatore Romano pápai dekrétumot közöl, amelyben a pápa az 1929. extra ordinem jubileum néven, rendkívüli jubileumi esztendőként rendel el. A dekrétum tartalmazza az általános bünbocsánati feltételeket.

A tözmiskei agrárpanama az aradi törvényszék előtt

Sulyos vádak Olariu Jenő kisjenői járásbírói tisztviseelő és Nagy Béla aradi kataszteri mérnök ellen. — Az eddigi tanúhallgatások tisztázták Nagy Béla szerepét. — Ítélethozatalra szombaton kerül sor.

(Arad, január 11.) Az aradi törvényszék Antonini-Ciugudean büntető-tanácsa ma kezdte meg a tözmiskei nagyarányú agrárviisszélelések körül megvádolt Olariu György kisjenői járásbírói tisztviseelő és Nagy Béla aradi kataszteri mérnök bűnügyének főtárgyalását. A tárgyalást délelőtt 11 órakor nyitotta meg Antonini Mircea tanácselnök. A vádat Gitta Agoston helyettes főügyész képviseli, míg a védelmet dr. Miclosi Einil és Pausseff Miklós látják el. A főtárgyalásra 23 tanut idéztek be a bíróság.

A vádlottak ellen Tözmiske községtanácsának feljelentésére indult meg az eljárás mántegy másfél esztendővel ezelőtt. A feljelentésben a tözmiskei parasztok a községi házhelyek kiosztása körül elkövetett nagyarányú visszaélések elkövetésével vádolták meg Olariut és Nagy Bélát, akik a házhelyek nagyrészt állítólag nem osztották ki az igényjogosultak között, hanem jó pénzben áruba bocsátották. A mai főtárgyaláson úgy Olariu, mint Nagy tagadták, hogy a terükre rótt bűncse-

lekményt elkövették volna. A törvényszék elsőnek Constantinescu Heracles aradi kataszteri főfelügyelőt, majd utána Istratecut, a járási agrárbizottság elnökét hallgatta ki. Mindketten megállapították, hogy Nagy Béla nem követhetett el visszaélést, mert az nem állott módjában. Nagy csak kataszteri adminisztrációs munkát végzett s nem tudhatta, hogy a kiosztás az arra igényjogosultak, vagy jogtalanok között történt-e meg. Ennek ellenőrzése nem is esett hatáskörébe.

A tanuvallomások órákig elnyúltak, úgy, hogy a tárgyalást délután is folytatták. A délután folyamán a tözmiskei jegyzőt és a községi bírót majd utána még egy néhai parasztot hallgatott ki a bíróság. A tanúk vegyesen, részben a vádlottak mellett, részben ellenük vallottak. Este fél nyolc órakor Gitta helyettes főügyész kérelmére Antonini elnök az idő előrehaladottságára való tekintettel a tárgyalást elnapolta és azt holnap délelőtt folytatják. Amikor minden bizonnyal ítélethozatalra is sor kerül.

Jugoszlávia visszatér a parlamentárizmushoz, ha Zsifkovics megoldotta feladatát.

Nagy bizonytalanság a pártok feloszlátása körül. — A rendőrségről eltávolítják a politikailag kompromittált hivatalnokokat.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) A Vreme hirdása szerint több ismert politikus jelent meg ma a miniszterelnökségen, hogy Zsifkovics tábornoknak felajánlja szolgálatait. Nagy bizonytalanság uralkodik az egyes pártok feloszlátása körül. A Vreme azon véleményét nyilvánítja, hogy pártok nem létezhetnek. Miután az állam hatályosabb védelméről szóló törvény betiltotta működésüket. Ezzel szemben a pártvezetőségek úgy vélik, hogy a rendelet csupán a politikai működésükre vonatkozik, viszont nem befolyásolja a gazdasági és kulturális szempontokat. Ezért a pártok új programot dolgoznak ki, amelynek alapján politikamentesen, kizárólag gazdasági és kulturális célokat tűznek ki. Mindenestre kérdéses, vajon ilyen alapon folytathatják-e működésüket.

Egyes belgrádi jelentések arról adnak viszont hírt, hogy az új kormány feloszlatta az összes szakszervezeteket és a cserkészszövetséget. Feloszlátásra került a horvát paraszt-

párt is. A magyar és német pártot nem osztották fel.

A Daily Telegraph mai számában egyébként intervjút közöl Zsifkovics tábornok, miniszterelnökkel, aki kijelentette, hogy Jugoszlávia azonnal visszatér a parlamentárizmushoz, ha ő befejezte külön feladatát. A miniszterelnök tagadta, hogy a beállított rendszerváltozás az abszolútizmus állandósulását, katonai diktatúrát és fascizmust jelentene. Leszögezte, hogy nem vesz részt a pártpolitikában, tehát abban a helyzetben van, hogy a reformkormány fejeként pártatlanul működhet.

A legújabb belgrádi jelentések arról számolnak be, hogy a kormány a rendőrségtől eltávolítja a politikailag kompromittált hivatalnokokat és helyükbe tartalékos tiszteket fog kinevezni.

A Novoszty értesülése szerint Balugicsics berlini követet visszarendelték, valószínűleg Marinkovics helyettesítésére. A lap szerint a kormány el ejtette a régi költségvetést és újat készített helyette, amelyben a kiadások negyven százalékkal csökkentek.

Üzleti könyvek,

levélrendező, dosszié és összes irodalmi cikkek, ügyvédi és egyéb nyomtatványok legolcsóbban

Kerpel Izsnál.

keövyjét, Kun egy szeretetreméltó bácsit. Földes pedig egy robusztus tornatanárt játszik kitűnően. Gellért Pál karmester egy a komoly, mint a jazzes muzsika szépségeire vigyáz s mindent egybevetve, „Az utolsó Verebely-lány”, mint a nagy operettek egyik remek reprezentánsa, vonul majd be Aradra, természetesen a nagy operetteknek kijáró siker keretében.

* Az Eltörött a hegedűm továbbra is zsu-folt házak előtt folytatja sikersorozatát. Egyelőre ma este és holnap, vasárnap este nyílik alkalma a közönségnek a pompás Zerkovitz-operett megtekintésére. Főszereplők: Viola Margit, Kertész Mancsi, Dancs Ica, Galetta, Balázs, Győző, ifj. Szendrey, Földes, Joanovits.

* VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 órakor A régi nyár, 6 órakor Bölcsődal. Mindkét előadás mérsékelt helyvárakkal.

* A SZOMBAT DÉLUTÁNRA hirdetett Lumpácius Vagabundus előadása, „Az utolsó Verebely-lány” premierjének előkészülete miatt elmarad.

* Egy temesvári színész darabját elfogadta a budapesti Nemzeti Színház. A tegnapi napon Budapestre érkezett egy temesvári színészember, névszerint Szabados Árpád. Egyenesen a Nemzeti Színházhoz ment, a dramaturghoz, ahol bemutatkozott, hogy ő Szabados Árpád, az a drámaíró, akinek 200 pengő utiköltséget küldtek, hogy feljöjjön Budapestre és megbeszélje benyújtott darabjának dramaturgiai részleteit. Szabados Árpád ugyanis „Az asszony és a bolondok” címmel magyar milliőji drámát írt, amelyet elküldött a Nemzeti Színházhoz és a darabja megnyerte a tetszést. Irtaik érte, amire ő azzal válaszolt, hogy szárnyakon repülne, de nincs utiköltsége. És küldtek neki 200 pengő utiköltséget — előlegül. Darabját minden bizonnyal bemutatja a Nemzeti Színház.

Politikai hátttere van az ortodox mozgalomnak.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Bessarabiában nagyarányú vallási agitáció folyik az ortodox-naptár visszaállítása érdekében. Az ortodox papság — mint azt jelentettük — legalább a husvétot akarja a régi naptár szerint megtartani, mert arra az álláspontra helyezkedik, hogy Romániában, ahol az államvallás az ortodox hit, nem lehetnek az ünnepek a katolikus vallásnak alávetve.

Az akció kormánykörökben aggodalmat idézett elő, miután az a vélemény alakult ki, hogy itt politikai akcióról van szó és ez áll az események háttérében. Alátámasztja ezt a feltevést az is, hogy négy évvel ezelőtt helyezték érvénybe az új naptárt és csak most jut eszükbe tiltakozni a besszarabiaiaknak. Alapos az a feltevés is, hogy politikai akció áll a háttérben és ennek alapján a szigorú a legnagyobb óvatossággal folytatja kutatásait ezen a téren.

Az orosz emigráció új vezetőt keres.

Párisból jelentik: Az orosz emigráció köreiben, Nikolajevics nagyherceg halála következtében az alkalmas személy megválasztásáról tárgyalnak, aki az orosz emigráció vezetését átvenné. A választás Kutepov tábornokra fog valószínűleg esni, aki az 1918. és 1919. évi, a bolsevikok elleni merész akciój által ismertté tette magát. Cyrill nagyherceg, akit az orosz emigráció monarchista csoportja a cár törvényes utódjának tekint, ebből a szempontból nem jön tekintetbe, mert ez előtt a frakció előtt nem szimpátiikus. Azonkívül Cyrill és Nikolaj Nikolajevics nagyherceg között az utóbbi időben nézeteltérés keletkezett, amely olyan méreteket öltött, hogy Cyrill nagyherceg Nikolaj Nikolajevics tenetesen sem vett részt.

TELEFON 70. ERZSÉBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.
 Ma d. u. 3-kor, vasárnap d. e. 1/2 12 és d. u. 1/3 3 órakor
Matiné: „ÉVA”. Lehár operettje, Harry Halm és Dina Grallá-val
 Ma d. u. 5, 7 és 9-kor rendezés olcsó helyárakkal utoljára
„Szép Heléna”. Nagy operette. Főszerephely: Korda Mária, Ricardó Cortez és Huszár Pufi.
 Vasárnaptól **„Diákherceg”** (alt Heidelberg) Ramon Novarro-val.
 premier a világ legnagyobb filmeseménye.

Irodalom és művészet

* Az aradi városi színház heti műsora. Szombat este: Eltörött a hegedűm (operett, A. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Régi nyár (mérsékelt helyárakkal.) 6 órakor: Bölcsődal (vigjátékujdonosság, mérsékelt helyárakkal.) Este 9 órakor: Eltörött a hegedűm (B. bérlet.) Hétfő: Az utolsó Verebely-lány (Ábrahám-Harmath szenzációs operettujdonossága, C. bérlet.) Kedd: Az utolsó Verebely-lány (operett, A. bérlet.) Szerda: Az utolsó Verebely-lány (operett, B. bérlet.)

* Pesten most ünnepl meg 100-ik előadását „Az utolsó Verebely-lány” és Aradon hétfőn kezd meg diadalmas pályafutását ez a ragyogó kiállításban és előadásban kihozott operettsláger. Ennek az operettnak már az is főértéke, hogy szüzséje teljesen önálló.

amennyiben Drégely Gábor emlékezetes sikerű, Kisasszony férje című vigjátékából készült a kiváló Harmath Imre átdolgozása nyomán és a muzsikát Ábrahám Pál jegyzi, a Fővárosi Operett kiváló karnagya, akit már a Zenebona kompozíciói alapján tanult meg értékelni a közönség. Galetta Ferenc rendező ezernyi trükkel a darabot és az előadás 11 főszereplője tudása legjavát szolgáltatja. Így aztán elmaradhatatlan az az elementáris siker, amely hétfőn este minden bizonnyal jelentkezni fog a premieren. Viola Margit a ragyogó címszerepet, Kertész Mancsi egy eleven kis nőt, Gaál Pfi egy férjcsaló asszonyt, Szepessy Edith egy jóalakú Verebely-lányt, Dancs Ica üde kislányt, Galetta a nőhódító Dorozsmayt, Horváth ugyancsak asszonybolondító barátot, ifj. Szendrey csupahumoros ifjút, Győző Wallerstein tartalékos, megmagyarosodott Walla-

Mától kezdve nemzetközi jegyet is lehet váltani az aradi pályaudvaron

Kivándorló-jegyet is árusítanak az aradi vasuti pénztárban. — Érdekes újabb rendelkezés a nemzetközi vasutforgalom megkönnyítésére. — Mennyi podgyászt vihet magával a külföldre utazó.

(Arad, január 11.) Érdekes rendelet érkezett ma az aradi üzletvezetőséghez az államvasutak vezérigazgatóságától. A rendelet értelmében máától kezdve Aradon közvetlen nemzetközi utazási jegyfüzeteket lehet váltani a nyugateurópai államokba, de megkezdtek az állomáson a személypodgyászok felvételét is keleteurópai és északnyugateurópai relációkban. A rendelet kétségkívül nagy könnyítést tartalmaz a nemzetközi vasutforgalom tekintetében és arra nézve is intézkedik, hogy Aradon ezentúl u. n. kivándorlójegyeket is lehet váltani az állomási pénztárnál. A nagyfontosságú rendelet érdekesebb részletei egyébként a következők:

A nemzetközi jegyfüzetek árusítását Aradon kívüli Brassó, Bucuresti, Kolozsvár, Ploesti és Szinaja állomások is megkezdtek, valamint a személypodgyászok felvételét a keleteurópai és északnyugateurópai relációkban. Kurtison, vagy Biharpüspökön át Hegyeshalom és Nikesdorf, illetve Szob—Marchegg—Passau irányában.

Arad, Kolozsvár, Ploesti és Szinaja állomásokon Londonba, Amsterdamba, Rotterdamba és Bruxellesbe lehet közvetlen jegyet váltani.

Kik válhatnak kivándorló jegyet?

Arad, Bucuresti és Kolozsvár állomások harmadosztályú kardonjegyeket is árusítanak az ilyen osztállyal rendelkező minden vonatához Amsterdam, Rotterdam és Anvers relációiban, kivándorlók részére. Ezeket a jegyeket csak azok részére fogják kiszolgáltatni a vasuti pénztárak, akik utlevéllel, vagy más okmányokkal igazolni tudják, hogy kivándorlók. Viszont az Anvers (Antwerpen) irányába utazóknak még külön igazolványt kötelesek felmutatni a belga külügyminisztériumtól. Ugy ezek a kardonlemezről készült jegyek, mint a jegyfüzetek 30 napig érvényesek. A menetdíjak német márkában vannak kiszámítva, de lejben kell fizetni őket a CFR. által megállapított hivatalos beváltási árfolyam szerint. A négy éven aluli gyermekek ingyen, a 4—10 év közötti gyermekek és azok a négy éven aluli gyermekek, akiknek külön helyet kérnek, féláron utaznak.

Az anhalti herceg pere egy műkereskedővel.

A herceg egy színésznőt akart feleségül venni és hogy pénze legyen, eladta ősi mütárgyait.

(Berlin, január 11.) Érdekes képvásárlási ügy fogja foglalkoztatni január 21-én a berlini kamarabíróságot. Joachim Ernő anhalti herceg két évvel ezelőtt elhatározta, hogy feleségül veszi Elisabeth Strickroth brémai színésznőt és e szándéka végrehajtásához pénzre volt szüksége, annál is inkább, mivel a rokonság hallani sem akart erről a frigról.

A herceg erre elhatározta, hogy dessau kastélyában levő évszázados kép- és műgyűjteményét eladja és ez ügyben tárgyalásokat kezdett Wolfgang Gurlitt berlini műkereskedővel, akit megbízott a mütárgyak eladásával és 10 százalék províziót ígért neki. Gurlitt vállalkozott a sok kép és egy másfélmillió márkát érő Cranach-biblia eladására, le is fizetett a hercegnek 30.000 márkát előlegként, de közben a herceg egy másik műkereskedő-

A kézi és személypodgyász.

Az utasok a vagonokban magukkal vihetik podgyászukat Romániában 30 kiló súlyig. Ausztriában, Németországban és Belgiumban csak 25 kiló súlyig, ha egyébként a holmi személypodgyásként való szállítása nem ütközik a kinestári, rendőri, vám és egyéb rendelkezésekbe. Kisebb háziállatokat, kutyát, macskát is lehet a kocsikban vinni. Megengedett még a következő tárgyaknak vagonban való vietele is: a kereskedelmi utazók mintakollekcióit tartalmazó bőröndök, rödlí, ski, korcsolya, vászon, becsomagolt kézi hangszerek, mérnöki műszerek négy méter hosszúságig, az iparosok kézi szerszámai, ha azok mind kizárólag személyi szolgálatra állanak.

Az angol, belga és tengeri (La Manche) utvonalon az egész jeggyel utazók 30 kilóig, a féljeggyel utazók 20 kilóig díjmentesen vihetik magukkal a podgyászukat, míg a kivándorlók a holland és belga vasutvonalakon egész jegy után 100 kiló, féljegy után 50 kiló podgyászt vihetnek magukkal díjmentesen.

Ilyen lesz a jövő filmje!

Ceupa ötlet, fordulat, pazar rendezés, modern technika, elsőrendű szereplők, izgalmas és érdekfeszítő tartalom.

Szerelem lángjai
Bánky Vilma és Ronald Colman
együttes filmremeke bemutatója
ma, szombaton
az A POLLOBAN.

URANIA Ma, szombaton
5. 7 és 9-kor
OLGA TSCHECHOVA
legjobb filmje:
ÉGŐ HATÁR
folytatja sikerét.

vel bocsátkozott tárgyalásokba. Gurlitt időközben eladott néhány festményt és azok árát, 150.000 márkát minden levonás nélkül elküldte Joachim Ernőnek, aki viszont nem adta át Gurlittnak a többi mütárgyat, sőt a Cranach-bibliát is visszakövetelte tőle. Gurlitt, mikor rájött, hogy kijátszották, beperelte 500.000 márká provízióért a herceget. Gurlittot a Landesgericht elutasította keresetével és így az ügy felebbezés folytán a kamarabíróság elé került. Érdekes, hogy ebben a képeladási ügyben szerepet játszik Meier műkereskedő is, aki az ismeretes nürnbergi képlopási afférba is bele van keverve. Ő adta el a Gurlittól visszacsalt Cranach-bibliát másfélmillió márkáért Morgannak.

— Tul van halmozva munkával az aradi törvényszék. Az aradi törvényszék Antonini—Ciugudean büntető tanácsa mára 22 bűnügy tárgyalását tűzte ki, amelyeken 32 vádlott jelent meg és 118 tanut idéztek be. A tanács reggel 9 órától esti 9 óráig tárgyalt, de az ügyek hatalmas peranyagára való tekintettel, egyetlen ítéletet sem tudott hozni s kénytelen volt a legtöbb ügy tárgyalását elnapolni.

Véletlenségből agyonlőtte a barátját.

Tragikus szerencsétlenség Nagybányán.

Nagybányáról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség tartja izgalomban a bányaváros lakóit. Két jó barát: Török Tibor husz éves, érettség előtt álló diák tegnap délután kísértél barátjával Petrovszky Auréllal a városi kertbe. Rövid ottlétük után Török elővett egy revolvért, amely eddig meg nem állapítható módon elsült. A környék lakói a revolverlövés után látták, hogy egy fiatalember kalap nélkül rohan a hegyek felé. Többen a kertbe rohantak, ahol vértócsában feküdvé, holtan találták Petrovszky Aurélt.

Török Tibor még tegnap este jelentkezett a rendőrségen, ahol előadta, hogy ő lőtte agyon Petrovszky Aurélt. Állítása szerint a revolver véletlenül sült el. Török Tibort kihallgatása után átadták a szatnári ügyészségnek.

A szerencsétlenség óriási részvételt keltett, mert mindkét fiatalembernek özvegy-édesanyja van.

Egész Erdélyt benáiozó betörőbandát fogtak el Nagyváradon.

A bandának Aradon is vannak tagjai. — Kábítószerekkel dolgoztak a betörők.

(Arad, január 11.) A nagyváradai rendőrség ma átiratban értesítette az aradi államrendőrséget, hogy ott egy veszedelmes betörőbandát sikerült letartóztatni, amelynek tagjai kábítószerekkel dolgoztak és számos betörést követtek el Aradon is. A betörőbanda szervezett társasága behálózza egész Erdélyt és Kolozsváron is több bűncselekményt követtek el. A nyomozás Kolozsvárról indult ki, ahol egy rendőrnek sikerült tetten érni Flasz Valér betörőt, amint egy csizmadiaműhelyt akart feltörni. Az elfogott ember a keresztkérdések sulya alatt beismerde, hogy Kolozsváron kívül Váradon és Aradon is vannak bűntársai. A vallomás alapján letartóztatták Debreceni Sándor, Simonka Pál, Szilveszter Aurel és Florian Aurel rovttmultu betörőket és a további nyomozás színterét Váradra helyezték át.

A váradai állomáson sikerült egy gyamus viselkedésű nőt letartóztatni, kinél nagymennyiségű férfiruhát találtak. Vallatása alkalmával azt állította, hogy a ruhák férfiének tulajdonát képezik. A további nyomozás kiderítette, hogy az elfogott nő Szilágyi Mária, aki közös háztartásban él egy Kántor nevű rovttmultu pincérrel. Kántor aradi származású és itt számos bűntényt követett el. Megállapították, hogy Kántor Károly a váradai téglagyárak környékén bujkál. A detektíveknek sikerült rejtkehelyére ráakadni és hosszas üldözés után elfogták. Az elfogott betörőt vizsgálásérték rejtkehelyére, ahol a lopott holmik valóságos kincsesházát találták. Beismerte, hogy a betörésekből származó holmik nagyrészt Aradról hozta Váradra. Kiderült, hogy Kántor Károly és társai kábítószerekkel operáltak. Rendszerint szálláskeresés ürügye alatt bekopogtattak ismeretlen helyekre, ahol befogadták őket. Kábítószerekkel elaltatták szállásadóikat és kifosztották a lakást. A nagyszűki betörőbanda leleplezése ügyében az aradi rendőrség is megindította a nyomozást.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZELNY”-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Ma AAC teaestély a Fehér Keresztben

H I R E K.

A legújabb hollywoodi divat

Névjegy helyett — hangfénykép.

Amióta két évvel ezelőtt az első sikeres beszélő mozit bemutatták, az amerikai filmgyártás „talkie“-lázban szenved. A ragályt még a legkisebb filmgyárak is megkapták és ma már nagyon kevés filmet készítenek, amelynek legalább zenekísérete nem készült szinkronizált uton. A beszélő mozi természetesen új utakat, új lehetőségeket nyitott meg és a divat követőinek is módot adott arra, hogy megkülönböztessék magukat a közönségs földi halandóktól.

A moziszinészek és az előkelő társaság tagjai legújabban fényképet készíttettek a hangjukról és ezt névjegy formájában, levélpapíron, automobiljukon és monogram helyett használják. A legújabb divatörületet Monte Blue, az ismert moziszinész indította el „diadalmas“ útjára. Megfigyelte, hogy a beszélő mozi számára felvett filmekben az egyes színészek beszédeit az operatőrök már akkor is felismerik, ha nem helyezik a reprodukáló gépbe. Egyszerűen megvizsgálják a hang fény képét és kiválasztják a kívánt színész vagy színésznő beszédét.

Monte Blue a hangfelvevő gép elé állt és bement a saját nevét. A filmen megjelenő lenyomatról fakszimilét készíttették és ezt nyomatta a névjegyeire. Az új divat már elterjedt és minden hollywoodi hatalmasság elkészíttette a hang-névjegyét, amelyet most már lakások ajtajain, ruhák belésében, levélpapíroson, minden elképzelhető és elképzelhetetlen helyen használnak és viselnek.

— **A román optansügyi delegáció megérkezett San Remoban.** San Remoból jelentik, hogy az optansügyben kiküldött román delegáció tegnap odaérkezett. A delegáció tagjai: Langa Rascanu, Nasta, Stanescu, Moldovan Valer, dr. Porutiu Valentin és Serban Mihály.

— **A csatolt területek ügyvédi kamaráinak értekezlete Kolozsváron.** Clujról jelentik: Szombaton és vasárnap a csatolt területek összes ügyvédi kamaráinak dékánjai értekezletet tartanak Clujon. Az értekezleten az igazságszolgáltatás legfontosabb problémáit tárgyalják meg. Követelni fogják a kormánytól, hogy a lehető legsürgősebben állítsa vissza a községi bíróságot rendszerét, amelynek megszüntetése súlyos csapás volt a kiskereskedelemre és kisiparra nézve, de ezenkívül megnehezítette a jársbírók aktivitását is.

— **Két új semmitől bírói állás kerül betöltésre.** Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb bírói tanács a jövő héten ülést tart. Ez alkalommal két új semmitől bírói állás betöltéséről fognak dönteni.

— **Caillaux volt francia pénzügyminiszter autószerencsétlensége.** Párisból jelentik: Caillaux volt pénzügyminisztert autószerencsétlenség érte Chartes közelében. A volt pénzügyminiszter autója összeütközött egy szembejövő autóval és Caillaux komoly sérüléseket szenvedett. A két autó a köd miatt ütközött össze. Ma délután Caillaux visszaérkezett Párisba. Az orvosi vizsgálat számos kisebb sérülésen kívül, orrcsonttörést állapított meg.

— **Tuka vizsgálati fogságban marad.** Pozsonyból jelentik: A pozsonyi tábla vádtanácsa ma határozott Tuka szabadlábrahelyezési kérvénye ügyében és azt a döntést hozta, hogy elutasítja a vizsgálat befejeztéig a kérelmet.

— **Nő lesz az Egyesült-Államok postaügyi minisztere.** Párisból jelentik: A Chicago Tribune értesülése szerint, Hoover elnök kívánsága szerint az új kormányban Hert asszony mint postaügyi miniszter fog szerepelni. Hert asszony lesz az első női miniszter Amerikában.

— **Csukamájfal helyett élvezetes csemege a Józsi, kellemes, poralaku Jenált.**

— **Megnagyobbítják a marospartii játszóteret.** A város vezetősége ma elhatározta, hogy a Moise Nicoara Iskola előtti játszóteret 350 négyzetméterrel megnagyobbítja. Az ehhez szükséges területet a Marospartból veszik el és a megnagyobbított játszóteret díjmentesen átengedik az iskolának.

Kocsisára hagyta vagyona nagyrészt egy magyar földbirtokosnő.

Szabó Fanny, a nyugati kiskunfélegyházi földbirtokosnő különös végrendelete. Kocsonit teljesen kizárta az örökségből a 76 éves korában elhunyt matróna. A Kiszfa udj Társaság is örökölt 620 hold földet.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Öt nappal ezelőtt történt, hogy a budapesti Herzog-klinikán meghalt Szabó Fanny 76 éves kiskunfélegyházi földbirtokosnő. Halála után felbontották végrendeletét, amelyből kitűnt, hogy a földbirtokosnő háromezer holdas birtokából 620 holdat a Kiszfalu-Társaságnak adományozott. A birtokrész körülbelül egymillió pengőért ér.

Sokkal szenzációsabb volt azonban a végrendelet további része, amelyből megállapítást nyert, hogy a vagyon nagy részét, 2400 holdat kocsisára és annak tizenkét gyermekére hagyta. Szabó Fanny ezek szerint teljesen kizárta rokonait, akik-

kel az utóbbi évek alatt különben sem érintkezett. A szerencsés kocsis, akinek most hirtelen milliós vagyon csöppent az ölébe, évtizedek óta állott a vénkisasszony szolgálatában és husz évvel ezelőtt elvette a földbirtokosnő kedvenc szobaleányát.

Érdekes, hogy Szabó Fanny hirhedten fősvény volt, úgy, hogy évekkel ezelőtt egészen a miniszteriumig ment, hogy birtokán ne építsenek iskolát, miután nem akarta az e célra kért jelentéktelen földterületet átengedni. Az irodalommal sem állott semminemű összeköttetésben és így meglepő az, hogy a Kiszfalu-Társaságra is gondolt.

— **A pénzügyigazgatóság felhívása az adóvallomások benyújtására.** Az aradi pénzügyigazgatóság felhívja az adózókat, hogy az 1929. évi adóvallomásukat haladéktalanul nyújtsák be az illetékes adóhivataloknál, mert a benyújtásra kitűzött határidőt (január 31) semmi körülmények között sem hosszabbítják meg. Mindazok, akiknek 1928-ban semmi jövedelmük sem volt, ezt a körülményt ugyancsak bejelenteni tartoznak.

— **A város delegáltja a Viktória Bank felügyelőbizottságában.** Az interimár bizottság mai ülésén a Viktória bank felügyelőbizottságába a város megbízásából Berzován János pénzügyi szolgálati főnököt delegálta és kimondta, hogy az ehhez szükséges részvény-mennyiséget a város helyezi letétbe.

— **A főtéren nem engedélyeznek pavilonokat.** Omescu Cornél aradi gyógyszerész kérvényt nyújtott be a város vezetőségéhez, engedélyt kérve arra, hogy a Főtéren pavilont építhessen, amelyben gyógyszerárát helyezheti el. Ma foglalkozott a kérvénnyel az interimár bizottság, amely arra az álláspontra helyezkedett, hogy ugyanilyen joggal bármelyik aradi ügyvéd jöhet kérelemmel, hogy szintén pavilont akar ügyvédi irodája számára építen. A város ezt a rendszert nem akarja bevezetni, főképpen pedig nem akar a Főtéren pavilonokat engedélyezni és ezért visszautasította a kérelmet.

— **Megtalálták Columbus halotti bizonyítványát.** Párisból jelentik: Sevillában megtalálták Columbus halotti bizonyítványát, amely szerint ott eltemették és végrendelete értelmében holttestét Sandomingoba vitték.

— **3076 öngyilkosjelölt Bécsben egy év alatt.** Bécsből jelentik: Statisztikai kimutatás szerint 1928. évben 3076-an követtek el öngyilkossági kísérletet és közülök 960-an meghaltak.

— **Einstein új könyvet írt a relativitásról.** Berlinből jelentik: Einstein Albert, a relativitás elméletének nagynevű feltalálója, ma egy könyvet nyújtott be az akadémiának a relativitásról.

— **Német szakemberek szervezik ujja a kínai hadsereget.** Pekingből jelentik: Japánból eredő hírek szerint, Nankingban titkos konferenciát tartottak, amelyek elhatározták a kínai hadsereg újjászervezését és felszerelését. A munkálatokat német szaktanácsadókra bízták. Továbbá elhatározták, hogy februártól a japán szerződéseket nem veszik figyelembe, hacsak külön szerződést nem kötnek.

— **Ujból megindul az ingyentej kiosztás.** Nemesszivü emberek önkéntes adakozása lehetővé tette, hogy az Aradi Anya- és Gyermekvédség Szövetségnek az anyagi eszközök hiányában egy idő óta szünetelő ingyentej kiosztása ismét — egyelőre szerény keretek között, napi 15—20 liter tej kiosztásával — meginduljon. Akik ingyentejre igényt tartanak — elsősorban gyermekek és anyák jöhetnek tekintetbe — jelentkezzenek szombaton és vasárnap (január 12. és 13-án) déli 12 órakor a Str. Gh. Popa (Ferdinánd-u.) 7. szám alatti rendelőben.

— **Táncestélyek az Ujságíróklubban.** Az Ujságíróklub vezetősége közli, hogy minden szerdán és szombaton este, tíz órai kezdettel, táncestélyt, vasárnap délután öt órai kezdettel pedig táncdélutánokat rendez.

— **Ismét egy új cári leány.** Párisból jelentik: Az itteni bíróság egy egészen különleges perrel foglalkozik most. Dr. Darjan, egy beiruthi (szíriai) ügyvéd feljelentést tett egy hölgy ellen, akit ő mint a cári család Olga nevű leányát ismert meg, de akiről a nyomonjárás során kiderült, hogy közönséges szélhámosnő. A pert az teszi érdekessé, hogy az ál-cári leány tulajdonképpen Viskovszky Alexandra lenygel grófnővel azonos, igen finom alaku szép nő, aki a dús gazdag ügyvéddel könnyű szerrel hitette el, hogy ő a cári család egyetlen életben maradt tagja. Dr. Darjan egymillió frankot kölcsönzött az ál-cári leánynak. A francia lapok nem titkolták szinte értelmetlen kárörömmel regisztrálják a per minden egyes fázisát, sőt Páris egyik legkönnolyabb lapja, a „Petit Parisien“ azt sem ártja leírni, hogy az olyan ügyvéd, aki alig néhányszor megismételt beszélgetés után egymillió frankot kölcsönöz egy állítólagos cári leánynak, az megérdemli, hogy szélhámosnő keze közé kerüljön.

— **Repülőgép a holtak számára.** New-Yorkból jelentik: Egy amerikai temetkezési intézet „több irányból megnyilvánuló kívánság alapján“ elhatározta, hogy hullaszállító repülőgépeket bocsát rendelkezésre. Nagyobb távolságokra ezentúl repülőgépeken fogják szállítani az elhunytakat. A repülőgépek pilótája és egész személyzete ugyanolyan egyenruhát fog viselni, mint a temetkezési intézet többi alkalmazottja: fekete díszruhát, fekete keztyűt és cilindert.

— **A Dvorzsák-quartettet gróf Porcia Lajos, dr. Kell József, Kell Rezső és Zalay Sándor játsszák vasárnap este a Minorita Kulturházban.** Dálnoki Nagy Lajos verseiből szaval, Wild Endre dr. Egyiptomi képeket vetít és végül bemutatják a legmodernebb rádiót. Belépődíj nincs. Üléshelyek előjegyezhetők a „Vasárnap“-nál.

— **Rendőri hírek.** Grosz József aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Str. Cloasca (Szent László) ucca 4. számú házban levő lakásából több ezer lej értékű ékszert elloptak. — Szabó József Str. Filipescu (Flórián) ucca 26. számú ház lakója feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásába betörték és tízezer lej értékű ékszert, valamint nagyértékű ruhaneműt loptak el. — Adel Henrikné feljelentést tett a rendőrségen, hogy Spatar Anna nevű cselédje több ezer lej értékű ruhaneművel megszökött. A feljelentések ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Korcsmai verekedés Aradon.** Hirschfeld Dezső Strada Bihorului (Nagyvárad-uton) levő korcsmájába az este bement egy Hutiu Mihály nevű ember, akivel összeszólalkozott Hirschfeld és úgy megverte, hogy betört koponyával a kórházba kellett szállítani. A nyomozás megindult.

— **Ujból megnyit az „Angyal“-drogéria.** A mai napon Arad főterén ismét megnyit az „Angyal“ (volt Szabó)-drogéria. Alexander Béla előzőkeny. szakszerű vezetése mellett.

— **Az Iparos Otthon kulturházában ma, szombat estére, nívós műsort állított össze a tanzárság, melyre belépődíj nincs.**

— A Korunk januári száma. A Dienes László és Oaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk januári számával a folyóirat negyedik évfolyamának első száma jelent meg. A folyóiraton az eddigi évfolyamok számához képest szembeszökő külső változás tapasztalható. A folyóirat eddigi „szürke” nyomdai kiállítását egy színes és díszkréten feltűnő külső váltotta föl. Bent a lapban azonban az apróbb technikai külsőségektől eltekintve ugyilászik minden maradt a folyóirat eddigi vonalán. Kellemes meglepetés azonban, hogy az eddigi számoktól eltérően a folyóirat minden részében erőteljesebben szóhozjut Erdély. A Korunk havonta jelenik meg 80 oldalon. Előfizetési ára egy évre 860 lej, félévre 460 lej, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Cluj-Kolozsvár, Str. Regale 16.

2x MATINÉ
APOLLO szombat d. u. 3-kor és
vasárnap d. o. 1/2 12-kor
Előszámok és elsőrendű filmlisor.

3x MATINÉ
URANIA szombat d. u. 3-kor,
vasárnap d. o. 1/2 12-kor
vasárnap d. u. 3-kor
HARRY PIEL

Hat nap az apacsok között.

Eletmentő kutyák.

A halál torkából menekült meg egy pozsonyi tanárjelölt és jegyese. — A szerelmes pár holtáradtan elaludt a hómezőn.

(Pozsony, január 11.) Borzalmas és könnyen halállá válható szerencsétlenségről hoztak hírt ma reggel a Javonináról Pozsonyab visszatérő sielők. A hír egy pozsonyi tanárjelöltől, Karvas Józsefől szól és jegyeseéről: Putner Irén holicl urileányról. A fiatal szerelmes pár újévkor Hollcsról, ahol a karácsonyi ünnepeket töltötték, utazott fel Javoninára: sielni.

Karvas József és jegyese azonban estére a Javorina legtejejen levő menházban akartak megszállni és azért az est beálltával nem is nagyon igyekeztek visszafelé. Pedig messzi voltak nagyon a menháztól s egész egyedül tölték magukat a végtelenbe vesző hómezőkön keresztül a sitalpakkal kersztül-kasul gázolt részek felé.

Egész nap ugyszólván le nem vették lábikról a sitalpakat, természetesen holtáradtan érte őket a gyors esteledés.

Kettőzött gyorsasággal igyekeztek előre. De az örökké egyforma, egybeolvadó fehér hómezőkön

céltalanul bolyongtak ide-oda, míg végre teljesen elcsigázva leültek pihenni.

Karvas József, aki hír szerint, nagyszerű turista és sielő, nem tudta az ilyen pihenő következményeit. A teljesen erőtlen izmok felmondták a további szolgálatot.

Nem bírtak fölkelni, elfáradva, egymásrahullva elaludtak az éjszakai hórétén.

A fehér halál roppant öleléssel borult rájuk, fagy és finom hó kezdte őket jeltelen sírba földni. A menházból azonban már jóval előbb két hatalmas bernáthegeyi kutyát eresztettek ki az elveszeitek felkutatására. A két nagyszerű állat tökéletes pontossággal teljesítette hivatását.

Félóra múlva kikaparták a hó alól a két embert.

Az okos Barryk ráncigálni kezdték a dermedt, mozdulatlanul egymásbakaroló férfit és nőt, odadörzsölték izzadó meleg bőrüket az övékhez, ugattak, vakkantottak, lehettek rájuk. Az életmentők munkája nem is maradt eredmény nélkül.

A tanárjelölt lassan felébredt, magához tért és hóval dörzsölni kezdte az elalélt leányt is.

Erősen havazott és csinos északi szél fújt, a kutyák vonszolni, huzni kezdték őket, ugattak a menház felé és így vánszorogva, a két kutyára támaszkodva kopogott a javorinai menház aajtáján éjféli felé a halál torkából menekült két szerelmes.

A menházban első segélyben részesítették és másnap Óturára szállították a szerencsétlenül járt jegyeseket.

LEGUJABB.

Maniu erélyes fellépése juttatta döntő stádiumba a kölcsönügyet.

A kölcsöntárgyalások kulisszatitkai. — A belföldi piacot is ellátják a kellő tőkével.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

Beavatott kormányparti körökben igen sokat beszélnek a kölcsöntárgyalások kulisszatitkairól és arról az erélyről, amellyel Maniu Gyula miniszterelnök a tárgyalásokat vezette. Az egész tárgyalás alatt

Maniu tudta nélkül egyetlen lépés nem történt.

Amikor pedig már tulságosan hosszúra húzódtak a megbeszélések és tanácskozások, Maniu ultimátumot küldött a kölcsöntnyújtó csoportoknak. Utolsó érvevonatkozó táviratában többek között a következőket szögezte le a miniszterelnök:

— Ha a mai napon nem akarják elfogadni feltételeimet, megszakítok minden összeköttetést.

Az erélyes fellépésnek megvolt a kellő hatása. Hozzájárult a banksoportok engedékenységéhez

még az a körülmény, hogy Románia több oldalról komoly és jelentős ajánlatokat kapott. Maniu élni tudott a kedvező alkalommal és kihasználta a kölcsön javára a helyzetet.

Popovici pénzügyminiszter és Maniu Gyula miniszterelnök már megbeszéléseket folytattak ar-ravonatkozólag is, hogy a befolyó első pénzből, a stabilizációs összegtől eltekintve,

a belföldi piacot látják el a kellő tőkével. Ecélből a rendelkezésre álló pénzek maximumát használják fel arra, hogy az ország belső adósságait kiegyenlítsék. Először a vasúti szállítókra kerül a sor, utána a fatermelőkre, majd a hadseregszállítókra és végül a bankokat látják el a kellő tőkével, hogy olcsó kamat mellett kölcsönök tudjanak kiadni.

Kétségbeejtő állapotban vannak a román vasutak.

Levertier francia vasúti szakértő lesújtó kritikája a C. F. R.-ről. — Ki kell venni a vasutat a politikai atmoszférából.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) A ma délelőtti minisztertanács alkalmával megjelent Maniu miniszterelnöknel Levertier francia vasúti szakértő, aki hosszasan tárgyalásokat folytatott a miniszterelnökkel. Levertier, aki Franciaország érdekeit képviseli a német vasutaknál, több ízben volt Bucarestben és most tulajdonképpen egy francia vasútépítő társaság megbízásából vizsgálta felül a román vasutakat, amelyeknek reorganizálásáról van szó.

A szakértő beszámol arról, hogy

a román vasutak a lehető legkétségbeejtőbb állapotban vannak.

A háború óta nem végeztek komolyabb javításokat, az anyagoknál pedig nincs meg az a gazdaságosság, ami a külföldi államokban tapasztalható. Ezen a téren a legnagyobb pocsé-

kolás észlelhető. Maga a CFR jelenlegi szervezete sem felel meg semmiképpen a szükségességnek. Maniu Gyula arra kérte a szakértőt, hogy foglalja írásbeli memorandumba jelentését és megállapodtak abban, hogy az írásbeli jelentést a jövő hét folyamán adja át a miniszterelnöknek.

A Levertier akcióját Teodorescu, a vasutak liberális vezérigazgatója támogatja a legjobban. A vége az, hogy a vasutaknak abszolút autonómiát adjanak, mert anélkül nincsen egyetlen külföldi állam, vagy pénzügyintézet, amely a CFR-nek egy banit adna. Ki kell teljesen venni a vasutakat a politikai atmoszférából, mert a jelenlegi állapotok folytatása ennek az intézménynek a tönkremenését jelentené. Ezek nagyjában a francia szakértő javaslatai, amelyeket a vasúti vezérigazgató a maga részéről is teljes erejéből támogat.

A stabilizációs kulcsot Párisban állapítják meg.

A stabilizáció egy szombat éjjel fog végbe menni.

— (Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

Általános találgatások folynak a küszbönálló stabilizációra és a stabilizációs kulcsra vonatkozólag. Mindenki azonban csak találgatásokra szorítkozhat, mert

a stabilizációs kulcsot csak Párisban, az egyezmény aláírásának percében állapítják meg. Ekkor állapítják meg a feltételeket és mindezt Popovici pénzügyminiszter csak hazatérése után közli szóbelileg a kormánnyal. Még siffrizott táviratra sem bízzák ezt a nagyjelentőségű titkot.

Az aradi szállodák

ezután pausalban fizetik a városi illetéket.

(Arad, január 11.) A városi interimár bizottság ma a szállodai illetékek kérdésével foglalkozott. A bizottság mai ülésén Berzovan János, a pénzügyi szolgálat főnöke beszámolt arról, hogy a múlt esztendőben a másodosztályú szállodáknál a vendégek után személyenként napi nyolc lej, a harmadosztályuaknál öt lej volt az illeték, amelyből a következő összegek folytak be:

Fehér Kereszt 84.000 lej, Központi 84.000 lej, Vadászkiút 44.000 lej, Dácia 42.000 lej, Horváth 36.000 lej, Komac 8000 lej, Falk 5000 lej, Biermar 5000 lej, Feuerstein 5000 lej, Bog-

A kormány ezután kitilzi azt a percet amikor a stabilizáció megtörténik.

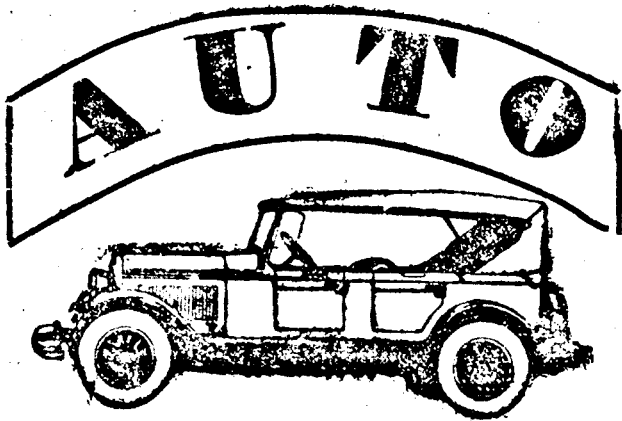
Ez egy szombat éjszaka lesz.

miután ekkor hétfőig már nem működik a tőzsde és nincsenek kitéve annak, hogy spekulációs célokra használják fel a stabilizációt. Rendkívül elővigyázatosan kezelik az ügyet, mert rendszerint — ha megtudják mikor és milyen árfolyamon történik meg a stabilizáció — egy óra alatt óriási árhullámzások történnek.

dan 6000 lej, Deutsch 4000 lej, Barna 4000 lej, Grünblatt 2000 lej, Kovács 1500 lej. Így a város jóvédelme az aradi szállodákból 1928-ban 330.500 lej volt.

Beszámolt ezután arról, hogy a jövő héttől kezdve nem személyenként fizetik a szállodák az illetéket, hanem pausalét adnak, aminek megállapítására az interimár bizottság dr. Cosma Demeter és dr. Grigorovici István bizottsági tagokat delegálta. A pausalé, a rendelkezés szerint, minden hónapban utólag lesz fizetendő.

— Makulatura papír, tiszta újságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A román utjavítási tervek s az utépítés külföldi eredetű népei

A világ legnagyobb és legmodernebb autója.

A kormány, mint ismeretes, tervbe vette, hogy a romániai utakat sűrűsítő és generálisan megjavítja. Erre a lépésre égető szükség van, hiszen a rossz utak nemcsak a romániai automobilizmus kifejlődését gátolják, hanem ártalmára vannak a külfölddel való forgalomnak is. Az utak javításánál, valamint az új autótutak építésénél szem előtt kell tartani a külföldi példákat, mert a kormány akciója csak úgy járhat sikerrrel, ha felhasználja munkájához a másutt elért jó eredményeket. Különösen a német és amerikai utépítési és javítási metódusokat kell figyelembe venni, hiszen mint tudjuk, Amerikában van a világ legnagyobb és legmodernebb autótutja.

Emez ut keletkezésének egész érdekes története van.

Három évszázaddal ezelőtt, mikor Észak-Amerikában az Atlanti-óceán partjain az első ágoston- és ferencrendi letelepülések alakultak, a Florida partján épült Szent Ágoston-kolostor apátja elhatározta, hogy mélyebben benyomul a ki nem kutatott vidékekre és amennyiben ez sikerül neki, elérni a Csendes-óceán partjait. Ez a gondolat, mely akkor még szinte utópisztikus volt, lett a szülőanyja az első összekötő utnak, mely Floridából Kaliforniába, az Atlanti-óceántól a Csendes-óceánig vezetett. A gondolat különben nemsokára testet öltött. A ferencrendi és ágostonrendi szerzetesek közösen fogtak munkába, mely pedig különösen a Mississippi öserdeiben és a Rocky Mountains elhagyott szakadékaiban egészen rendkívüli erőfeszítéseket kívánt. — A siker azonban nem maradt el. Éveken át tartó cél tudatos munka után a jámbor barátok szemel előtt végre is felcsillant a Csendes-óceán tükre. A munka elkészült, kijelöltek egy összekötő vonalat St. Augustin és St. Diego között, a hol rövidesen Dél-Kalifornia egyik kedves öblében felépült az új ferencrendi település. Hosszu időkön keresztül ez a különös ösvény, melynek szélessége bizarr ellentétben állott hosszúságával, volt az egyetlen nyugatról keletre vezető útja Észak-Amerikának. Ezen jártak a barátok, kik Spanyolországból érkeztek, ennek környékén portyáztak a vérszomjas benszülöttek és erre vándoroltak az első aranyásók Kalifornia felé.

Azután megjelentek végre a hatalmas Pacific-vasutak és a régi utat, az „Old Spanish Trail“-t szinte teljesen elfeledték. A modern idők autómotorjai azonban új életre keltették a régi utvonalat. Nyomain óriási tervet valósítottak meg. Az első egyenes autótut az Atlanti- és Csendes-óceán között, San Diegóból elindulva áthalad Dél-Kalifornia hegysegein, nyilegyenesen átszeli a moziban oly gyakran látható Gila sivatagot, majd belevezet Texas pusztaságaiba. Óriási gyapotültetvényeken és alig érintett őserdőkön keresztül közeledik azután a Mississippi-hez, melyen hatalmas híd segítségével kél át Alabama államában Mobile felé tart, hol a kedvéért a Mobile-öböl fölött 17 km. hosszú hidat építettek. De ugyanígy jut át a szomszédos Escambia-öblön, hogy azután már nagyon is termékeny területeken keleti irányban forduljon el, hogy végre is Florida félszigetét átszelve Saint Augustine-nél jusson el az Atlanti-óceánig. Innen ágaznak el azután a 24 méter széles autótutak a világ legdrágább furdővárosaiba, Miami-Bealiba és Palm-Beachba.

Hogy fogalmat alkothassunk arról, hogy milyen anyagi eszközök voltak szükségesek

Kombinált közlekedési rendszert vezetnek be Aradon.

Tripa géptüzemi aligazgató érdekes tervezete. — Autobusz és villamos közlekedne Arad uccáin. — Az autobusz jövedelméből építenék ki a villamoshálózatot. — A műszaki bizottság a magáévá tette a tervet.

(Arad, január 11.) Nagyarányu előkészületek folynak az aradi városbázán a közlekedés problémájának végleges megoldására.

A műszaki bizottság tárgyalta le utóbbi ülésén Tripa János géptüzemi aligazgató nagyarányu tervezetét, melyben részletesen fejt ki az aradi közlekedés megoldására vonatkozó javaslatát. A principium az, hogy nem autobusz, vagy villamos, hanem mindkettő kombinálva.

A részletezésben azután kifejtje a javaslat, hogy az autobuszközlekedés 40—50 százalékos tiszta hasznót biztosít a városnak. De nemcsak a rentabilitás kérdése a fontos, hanem az, hogy ki kell cserélni a teljesen tönkrement kisvasutat, amelyet mai állapotában fenntartani nem szabad s amelynek kijavítása tizenkét millió lejbe kerülne. Az autobuszközlekedést a tervezet a következő vonalakra tervezi:

Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca—temető, Arad—Ujarad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér)—Mossóczy-telep. Körforgalom, kivéve a jelenleg életbenlévő Fehér Kereszt és Str. Crisan (Karolina-ucca) közötti vonalat.

Pernvávai vonal, amely ismét két részre oszlana. Az egyik a vásártérre vezető utvonal, a másik a Csálától a Str. Dorobantilor (Fejsze-uccáig) terjedő rész.

Gáj—Szerb templom, az összes vonalakra szóló átszálló jegyekkel.

Piata Avram Iancu (Szabadság-tér)—vasuti állomás.

Astra gyár—Piata Catedralei (Tököli-tér.)

Ezzel természetesen megszűnik az összes kiadott koncessziók érvényessége. Ezek a vonalak ideiglenesen hét—nyolc millió lej tiszta nyereséget biztosítanak, ami viszont lehetővé teszi, hogy már az első évben megértsék

ennek az utóirásnak elkészítéséhez, csak azt említjük meg, hogy az a kétszáz km. hosszú vonal, mely Mississippi államán megy keresztül, 106 millió dollárba került. Az egész utvonal kiépítése majdnem egymilliárd dollárt emésztett meg.

+ **Autóverseny Argentínában.** A Buenos Aires—Cordoba közti uton döntötték el a dél-amerikai automobilisták az „Aldax“ nagydiát, mintegy 600 km. távon. A versenyben igen sokan vettek részt, agyőzelmet Estanguet Eduard (Bugatti) szerezte meg 4 óra 30 p. 55.2 mp. idővel. Második Riganti (Hudson) harmadik Zatuszeck (Mercedes.)

+ **Berlin autótaxisofförjei szándékosan nem dolgoznak, hanem fölveszik a munkanélküli segélyt.** Megállapítást nyert, hogy Berlin autótaxisofförjei arra való tekintettel, hogy üzletmenetük egészen sivár, legnagyobbbrészt nem is állnak ki a strandra, hanem egyszerűen kijelentik a munkanélküli segélyre való igényüket. Berlinben 1200 taxiutó van, amelyekből nappal mindössze 800, éjszaka pedig nem egészen 500 teljesít szolgálatot.

+ **Amerika első transzkontinentális autóbuszjárata.** Néhány nappal ezelőtt nyitották meg az első olyan autóbuszjáratot, amely lehetővé teszi, hogy átszállás nélkül tegyünk meg az utat autobuszon az Atlanti-óceántól a Csendes-óceánig. Az utvonal Newyorktól Philadelphia, Pittsburg, St.-Louis, Donver városok érintésével vezet Los Angelesbe. Az aránylag magas, 40 km.-es átlagssebesség lehetővé teszi, hogy az egész 5493 km. hosszú utvonalat 5 nap és 14 óra alatt beutazzuk. Az utvonal vezetése olyan, hogy télen is lehetséges a szabályszerű forgalom. Tervbe van véve, hogy Washingtonba és Bosztonba szárnyvonalakat létesítenek. Egyelőre naponta három autobusz hagyja el a newyorki és losangelesi állomást. A menetdíj lényegesen olcsóbb, mint a vasuton. Az autobuszok fényűző, tágas székeikkel 26 utasnak adnak helyet. Az utazást tetészes szerint meg is lehet szakítani és egy má-

4 és fél—5 millió lejjel a 25 kocsi befogadó remizt. Ezt az Astra-gyár környékén állítanak fel. A remiz felépítésig tizenkét autobuszt a kisvasut mostani remizében lehet elhelyezni, míg a többi a lovardába kerül. Ha a lovarda szabaddá válik, itt vásárcsarnokot lehet felállítani. A kocsikat három év után ki kell cserélni, miután akkorára már 250.000 kilométert futottak le. A három év alatt már nyolc villamoskocsit lehet forgalomba helyezni, hat pótkocsival. Ugyanekkor gondoskodni kell arról, hogy a váltóáramot egyenárammá változtassák át, ami újabb harminc millió lejbe kerül. A villamos fővonalat később Ujaradig, illetve Gájig lehet meghosszabbítani.

A tervezet végül arra tér át, mire van a géptüzemeknek sűrűsítő szükség. Jelenleg öt autobuszra és egy tartalékkocsira van szükség. Ujarad, valamint Gáj és a város között kétkerekű, pneumatikus pótkocsit lehet beállítani, kis költséggel élelmiszerszállításra, úgy, hogy nem kell külön teherkocsikra gondolni. A távolabbi jövőre nézve pedig megjegyzi a javaslat, hogy a fővonal ellátása után sor kerül a Calea Saguna (Varjassy Lajos-uccán) a villamos bevezetésére.

A műszaki bizottság teljes egészében elfogadta a tervezetet és a közeli napokban kerül a város vezetősége elé megvitatásra. Mindenesetre a főszűly egyelőre csak azokra a pontokra fektetendő, amelyeket pillanatnyilag lehet megvalósítani, miután a további tervekről ráérnek az illetékesek gondoskodni. Jelenleg az a legfontosabb, hogy Aradváros polgársága megfelelőbb közlekedési eszközökhöz jusson, a kisvasut megszüntetésével. Villamosról, az egész várost behálózó autóbuszforgalomról és a Varjassy Lajos-ucca villamosításáról majd csak akkor lehet tárgyalni, amikor a főutvonal közlekedését biztosították.

sik járattal folytatni! Így az utas megteheti, hogy az éjszakákat valamely utbaeső város szállodájában töltsse el és másnap folytassa az utat. Minden utas 60 kg. szabad podgyaszt vihet magával.

+ **Uj autóvezérképviselet Aradon.** A mai naptól kezdve Aradnak egy új autóvezérképviselése van. Az aradi Autóimport r. t., melynek kiállítási helyisége a Széchenyi-uccai Neuman-palotában van, megkapta a Brennabor-autók vezérképviselést egész Románia részére. A Brennabor-kocsik, amiket a brandenburgi Brennabor-Werke állít elő, nálunk eddig nem voltak forgalomban, azonban külföldön, de különösen Németországban nagy elterjedtségnek örvendenek. Berlinben például az autótaxik 80 százaléka Brennabor-gépkocsi. A Brennabor-kocsik első példányai már meg is érkeztek Aradra. Hathengeres gépek ezek, amelyeknek masszivitása elismert, rugózása kiváló és erős chassissal és tengelyekkel rendelkeznek. Ez a kocsi a legalkalmasabb a romániai utakra. A legtöbb közöttük a cabriolett-típus, úgy, hogy a kocsi pillanatok alatt átalakítható zártból nyitottá. A teherkocsik hathengeresek, speciális differenciál szerkezettel és duplán megerősített rájákkal. Az új vezérképviselének javító-garása is van és az összes alkatrészeket raktáron tartja.

+ **Hány autót gyártott 1928-ban Amerika?** Newyorkból jelentik: Most állították össze Amerika elmúlt évi autógyártásának statisztikáját. Eszerint októberben 397.000, novemberben 257.000 és decemberben 134.000 autót készült Amerikában, tehát közel egymillióval több, mint az előző esztendőben, amelynek statisztikája 1927 esztendőről 3,268.000 autót mutatott ki.

+ **A gyengén kombinált motor jobban melegsik, mint az erősen kombinált.** Ricardo, a világhírű angol feltaláló, kinek egyéb találmányai mellett a nevével elnevezett hengerfej adta meg a népszerűség dicsőségét, legutóbb előadást tartott Londonban az erős kompresz-

Hajós-bál január 19-én a Fehér Kereszt-ben

szíjű motorokkal végzett kísérleteiről. Bevezető szavaiban egy általánosan elterjedt tévedésre hívta fel a figyelmet. Majdnem mindenki úgy hiszi, hogy az erősen komprimált motor üzemi közben jobban felmelegszik, mint a gyengén komprimált. Ricardo szerint ennek éppen az ellenkezője az igaz, miután az erősen komprimált motornál a gázok hosszú kiterjedési útja következtében, a munkautem alatt az átlagos hőmérséklet alacsonyabb. Ez a téves hit csak azért terjedhetett el, mert az erősen komprimált motornál a gyertyáknál és a kipuffogó szelepeknél bukkanunk folytonosan nehézségekre. Az erősen komprimált motornál azonban nem a túlságosan felhevült gyertya az okozója az öngyújtásnak, hanem az erősen komprimált gázok hajlamossága az öngyújtásra. Más szavakkal a gyújtógyertyának egyforma hőmérséklete mellett az erősen komprimált keverék meg fog gyulladni, a gyengén komprimált azonban nem. Éppen ezért van szükségünk a magas kompressziójú motoroknál igen jó hővezető gyújtógyertyákra. Ezeknél a motoroknál a gyújtógyertyának még annyira sem szabad felmelegednie, mint a gyenge-kompressziójú motoroknál.

+ **Olasz versenyzők autóversenyistállója.** Az automobil-versenyistállók eszméjét az Európai Grand Prix versenyben szerencsétlenül járt Materassi vetette fel és példájára többen létesítettek ilyen versenykocsi-gyűjteményt. Most ismét három olasz versenyző lépett Materassi nyomdokaiba. Az istálló kapitánya Brilli Peri lesz, tagjai pedig Arcangeli és a fiatal Comotti. A társaságnak még csak egy nyolchengeres Talbot-kocsija van, de kiegészítik még különböző sportkocsikkal s így felkészülve vesznek részt a legközelebbi idény versenyében. Brilli Peri kijelentette, hogy így akarnak hódolni elhunyt barátjuk, Materassi ideális szellemének.

Közgazdaság.

Zürichben 3.12 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 11.)
Kiliszetések: Berlin 39.80, Amsterdam 66.95, Newyork 166.70, London 807.50, Páris 6.53, Milánó 8.75, Prága 4.95, Budapest 29.15, Zágráb 2.93.50, Bécs 23.50, Zürich 32.17.50, —
Áru: Márka 39.50, dollár 166.50, angol font 805, francia frank 6.70, olasz líra 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — **Pénz:** Márka 39, dollár 166, angol font 802, francia frank 6.50, olasz líra 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 11.)
Berlin 123.56, Amsterdam 208.57.50, Newyork 519.52.50, London 2520.25, Páris 20.31, Milánó 27.18.50, Prága 15.38.50, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.07.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 11.)
Berlin 123.47.50, Amsterdam 208.58.50, Newyork 519.57.50, London 2520.50, Páris 20.31, Milánó 27.18.25, Prága 15.38.25, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.12.62.50, Bucuresti 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.07.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Január hó 11.)
Devizák: Páris 6.52.50, Berlin 39.70, London 807.50, Newyork 166.60, Milánó 8.74, Zürich 32.15, Prága 4.95, Bécs 23.52.50, Budapest 29.10, Varsó 18.95. — **Valuták:** Napoleon 650, márka 39.75, leva 1.20, török líra 8.10, francia frank 6.57, svájci frank 32.50, olasz líra 8.08, drachma 2.12, dinár 2.96, dollár 166.25, lengyel zloty 19.10, osztrák schilling 23.80, pengő 29.25, cseh korona 4.95.

= **Csődbejutott az aradi Guttmann-féle szücség.** Az aradi törvényszék csődbírósága az aradi Alexandri (Salacz)-uccai Guttmann-féle szücség ellen, a saját kérelmére elrendelte a csődöt. Csődtömeggondnok Bittó József ny. táblai tanácselnök, aradi ügyvéd, helyettese Dénes Jakab dr. Bejelentési ha-

táridő 1929. február 16., a csődválasztmány kijelölésének napja február 28. A csődtárgyalást március 4-ikére tűzték ki.

Cipőket legolcsóbban vehet SCHWARZBERGER & OOMP. fővárosi volt. Vörösmarty-u. 2. számú k.

Az olasz királyné nem fogott kezét ujevkor a szovjetkövetség hölgyeivel.

Udvari gyász Nikolajevics nagyhercegért.

Rómából jelentik: Nikolajevics Miklós nagyherceg halála alkalmából harmincnapos udvari gyászt rendeltek el Rómában. A már kitűzött két bál, egyik Giovanelli hercegnénél, a másik Boncompagni hercegnénél, bizony elmarad, mert mind a két hercegnő udvarhölgye Eleonora királynénak, aki az elhalt Nikolajevics nagyhercegnek sógornője.

A szokatlanul hosszú udvari gyász nem a rokoni viszonyban leli magyarázatát, hanem abban, hogy Eleonora királyné, a montenegrói Nikita leánya, a Romanovok udvarában nevelkedett és szüntelenül minden érzésével gyászolja a Romanovok bukását. Érzelmait nem titkolja, minden alkalommal tüntető szo-

lidaritást tanusít az elmenekült orosz arisztokrata családokkal. Viszont, amikor hivatalosan fogadnia kell Szovjetország követtségének hölgyeit, mindig módját ejti, hogy ne kelljen velük kezét fogni.

Legutóbb a hivatalos ujevki fogadtatás alkalmával keltett ez kinos feltűnést. Az orosz követség hölgyei az amerikai és angol követség hölgyeivel együtt jelentek meg ujevkor a királyné előtt. Mikor az angol és amerikai hölgyek megjelentek, Elena királyné felemelkedett trónszékéről és kézzel a szovjet hölgyeket megfogta. Az orosz követség hölgyeinek megjelenésekor éppen csak biccentett a fejével.

Rádióműsor.

Szombat, január 12.

— Romániai idő. —

Wien—Grác. 12. Délutáni zene. 17. Délutáni hangverseny. 19. Kamarazene. 21.15. Carl Laifite: „Die Stunde“ zenés egyfelvonásos színműnek előadása. — Berlin. 18. Szórakoztató zene. — Bern. 17. Délutáni hangverseny. 19.15. Gramofonzene. 21. Szimfonikus zenekar hangverseny. 23.15. Hangversenyközvetítés a Kursaalból. — Breslau. 17.15. Táncczene. 21.15. Fritz Seemann „Das Scheidungssouper“ rádióoperett. 23.30. Táncczene. — Frankfurt. 14.15. Déli hangverseny. 17.35. A házzenekar hangversenye. — Leipzig. 13. Gramofonhangverseny. 17.30. Délutáni hangverseny. 23.30. Táncczene. — Milano. 13.30. Rádió-kvartett. 17.30. Rádiókvintett. 18.20. Gyermekkarének. 22. Egy opera közvetítése a Scala-színházból. — München. 15.30. Szórakoztató zene. 17. Délutáni hangverseny. 19. L. Evanell mandolinhangversenye. 21.20. Zenekari hangverseny. 22.10. Szórakoztató zene. 23.45. Táncczene. — Nápoly. 18. Nagy zenekari hangverseny. 22.02. Vidám zenekari hangverseny. — Prága. 11.15. Gramofonzene. 13.30. Délutáni hangverseny. 20. Offenbach „Orpheus a pokolban“ c. operájának előadása. 23.25. Kávéházi zene. — Róma. 14. Rádió-trió. 18.30. Délutáni hangverseny. 21.45. Egy opera közvetítése a Studióból. — Stuttgart. 13.15. Gramofonzene. 16. Szórakoztató zene. 17.35. Délutáni hangverseny. 21.15. Zenekari hangverseny. — Stockholm. 18. Gramofonzene. 20.45. Olaf Wibergh zongorahangversenye. 21. Katonazene. 22.45. Régi táncczene. 23.30. Táncczene. — Zágráb. 14.15. Gramofonzene. 18. Táncczene. 22. Zenekari hangverseny. — Budapest. 10.15. A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés, hírek. 13.20. Schtammel-zene. 14. Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 17. Veress Árpád: „Az ellopott Archimedes“ Felolvassa Scherz Ede. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés, hírek. 18.10. Gallay-Gaibel Sándor irodalmi előadása: A világ-irodalom remekéi, (Dickens: „Twist Olivér“). — 18.45. Gramofonhangverseny. 19.50. A Magyar Cserkész Szövetség előadása. 20.30. József királyi herceg tábornagy Ő Királyi Fensége „A világháború, amilyenek én láttam“ című művének a közel múltban megjelent III. kötetének (Olasz háború, Doberdó) ismertetése és egyes részeinek felolvasása. Felolvassa Pethő Attila, a Nemzeti Színház művésze. 30. Részletek Puccini „Pillangó kisaszony“ c. operájából. Közreműködnek: Kármán Gizi, Radnay Erzs. Szedő Miklós dr., Pajor Ödön, Hajagos Károly, a Városi Színház művészei és a Városi Színház zenekara. Vezényel Márkus Dezső, a Városi Színház főzeneigazgatója. 22.40. Pontos

időjelzés, hírek. 23. Rigó Jancsi és cigányzenekara hangversenye az Emke-kávéházból. E hangverseny szünetében, cca 23.30. Időjárásjelentés.

Megidéztek egy halott királyt.

A hetvenhét év előtt elhunyt királyát Hannover a bíróság elé idézi.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A porosz kormány utasítására, a hannoveri törvényszék a hivatalos lapban felszólítja az egykor önálló Hannover 1851-ben elhunyt királyát, Ernő Ágostont, hogy legkésőbb 1929. február 29-én délelőtt 9 óráig jelentse be jogait a leibnitzi ház birtokára, ellenkező esetben a bíróság tulajdonvesztesnek fogja nyilvánítani.

Ernő Ágoston király 1840-ben vette meg ezt a nagyértékű házat, hogy megmentse a lebontástól. Később átépítette muzeummá. Hannover városa azonban a házat most más célokra akarja átalakítani, ehhez azonban szükséges a tulajdonos hozzájárulása. A porosz kormány, mint az egykori hannoveri királyok jogutódja, megadta hozzájárulását, avval a feltétellel, hogy az egykori dinasztia tagjai nem emelnek kifogásokat. Mivel Ernő Ágoston királynak nincsenek egyenes leszármazottjai, a hannoveri bíróság azt a különös megoldást választotta, hogy a 77 év óta sírjában nyugvó királyt megidézi, avval a szándékkal, hogy ha nem jelenik meg, a házat kisorsolják.

Azt hisszük, ha csak nem történik meg az emberiség legnagyobb csodája, Ernő Ágoston király nem fog koporsójából kimászni, hogy február 20-ikán reggel 9 órakor megjelenjen a hannoveri törvényszéken.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF

NYILTTAR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

A Piața Avram Iancu (Szabadság tér) és Sir. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legélénkebb helyén

**bolthelyiség,
azonnalra kiadó.**

Cím az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában.

Mélyen leszállított árak női és leányka kabátokban és bundákban!
Hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatnak. **PLESZ** **Központi női ruha nagyruházában Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.**
Feltűnően leszállított árak! **PLESZ** **Feltűnően leszállított árak!**

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködésekre válaszolunk. Ajánlatok íeltés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

„EGYEDÜL NEM JÓ AZ ÉLET“ jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 311

Gyárak, üzemek, izzólámpa szükségleteiket Varga és Rosenfeldnél Arad, Central szálló mellett szereshetik be legelőcsébben. 1007

ALKALMAZÁS.

BEJÁRÓ takarítónő reggeli órákra felvétetik Minorita-palota, III. emelet 4. 314

VARRÓGÉPMŰSZERESZ I. rendű munkerő azonnali belépésre felvétetik Singer Bourne & Co. Neuman-palota. 10509

LAKÁS.

KIADÓ azonnalra elfoglalható három szoba, előszoba, fürdőszobás lakás Bercsényi Miklós-uccában. — Bővebbet Piata Avram Iancu 11. Baumann. 6977

BOROS BÉNI-tér közelében 3 szobás, előszobás modern lakást keresek május 1-ére. Címeket kérem Flora Rum és Li-körögyár. Fa-ucca 1. leadni. 312

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

WERTHEIM-KASSZA, antik könyvszekrény, antik komódok, Biedarmayer szalon asztalok, kredencok, álló nagy óra, antik asztali lámpák, szőnyegek, hímábrák, márkás porcellánok, antik órák, frakk, szmoking, pálinkás servisek, előszobafalok, antik fotelok, zongorák, női íróasztalok, velencei tükör, kónsol tükörök, ebédlők, szalónok, fotelok, girandólok, takaréktűzhely, gázresó, asztalok, székek, foszmények, dísz tárgyak stb. oldadók. SALGONE bizományi üzlete Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MÉGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESÉK: Aneroid barométer (fém légsúlymérő), antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalónokat, órákat, dísz tárgyakat, vitrineket, stb. Kiváncra házhoz is megyek. Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÜZLETEK.

NAGYFORGALMU fűszer- és csemegeüzlet forgalmas utcánál lakással, pincével, 3 éves szerződéssel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 308

ARAD FEHÉR KERESZT NAGYSZALLODA.

Egyetlen hely, ahol központi melegvíz fűtés, hideg, meleg folyóvíz, hall, mérsékelt polgári árak mellett abszolút tiszta szobák állnak az utazó közönség rendelkezésére. Utazók, köztisztviselőknek nagy árengedmény. 309

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVŰ EMBEREKHEZ! 12 éve súlyos betegem fekvő munkaképtelen férfit kérek a nemesszivű emberek bármilyen segítségét nagy nyomoromban. Címe Jäger, volt Bercsényi-ucca 50. sz. 700

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Sürgöny.

Megérkezett első angliai óriáshal szállítmányunk és holnap-tól kezdve újból forgalomba hozzuk közkedvelt és keresett

ÓRIÁSBÜCKLINGJEINKET

1 db 200—250 gramm súlyban

csak 14.— Lej,

tehát olcsóbb és táplálóbb, mint a hus.

Mindenütt kapható.

KALLA
Halkonzervgyár.

HARCSA BÉLA

uri szabótermei, BUDAPEST, IV., Városház-u. 16.

Nagy raktár eredeti angol szövetekből, elismerten előkelő izlés, szolid árak. 280

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügvelni! (Szabdság-tér) 10. szám.

Makulatura 5 kgros csomagokban kaphatók a kiadóban.

Fájdalmak megszüntetése

Bármily eredetű legyenek és bármily módon jelentkezzenek a fájdalmak, harmincéves tapasztalat erősítette meg a szer hatékonyságát.

CACHETS

DU DR. FAIVRE

LÁZ-
MIGRÉN
NEURALGIÁK
MALARIA, CSÚZ, REUMA
MENSTRUÁCIÓS ZAVAROK
FOGFÁJÁS ELLEN

KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN
ÉS DROGERIÁBAN
1 Doboz (1 Darab) Lej: 8
1 Doboz (12 — 1) Lej: 75.

Jöjjön a Horváth-kertbe Szent János-szoborral szembe vasárnap este 8 óra után **Január 13-án,** ahol a „Fortuna“ sportegyesület táncos egybekötött **teaestélyt rendez rádióműsorral.** Beléptidij nincs, tea kötelező. 313 „Fortuna“ rendezősége.

Ha órát és ékszerét akar venni leszállított árban, **Ha óráját vagy ékszerét** javíttatni akarja 2 évi jótállással olcsón, úgy forduljon bizalommal **ZINNER** óras- és ékszerészhez **volt Forray-ucca 4.** 6514

Banca Generală a Țării Românești. PUBLICAȚIUNE.

Se publică spre știință generală că în ziua de 28. Ianuarie 1929. orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică cu oferte închise la Banca Generală a Țării Românești din București spre exploatare următoarele porțiuni de păduri:

1. 186 hectare din pădurea Corbești, seria I-a.
2. 225 hectare din pădurea Petriș, seria II-a.

Ambele păduri sunt situate pe Domeniul Petriș din Jud. Arad, proprietatea Băncii Generală a Țării Românești.

Condițiunile speciale devânzare, se pot vedea în orice zi, atât la Administrația Domeniului Petriș, cât și la Direcțiunea Generală a Băncii din București.

Banca Generală a Țării Românești București.

304

Weinberger cipőüzletében még csak rövid ideig, az üzlet végleges behagyása miatt, a raktáron levő összes cipők minden elfogadható árban kaphatók